יידען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאַנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פּרייז 15 גראָשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 158 | Łódź, Poniedziałek, 10 lipca 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, ט״ז תמוז תרצ״ג | № 158

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאדז, פּעטריקאווער 21, טעל. 224-71

צווישען פראנקרייך און רוסלאנד
ווירטשאפטליכע און פּאָליטישע דערנעהנטערונג

פּאַריז, 9 (ספּ. טעל.)

דער סאָוויעטישער אמבאסאדאָר דאווגאלעווסקי האָט אַרויסגעגעבען אַ פריהשטיק לכבוד דעם אָנקומען קיין פּאַריז פונ׳ם קאָמיסאַר פאַר אויסערן ענינים, ליטווינאָוו.

אין דער אויפנאַהמע האָבען אַנטיילגענומען מיטגלידער פון דער רעגירונג מיט׳ן פּרעמיער דאַלאַדיע און פּאול באָנקור׳ן בראש.

עס איז אויך געווען אנוועזענד דער טשעכישער אויסערן-מיניסטער, טעוופיק-רושדי-בעי.

בעת דער אויפנאַהמע האָט ליטווינאָוו אָפּגעגעבען אַ ב׳ערקלערונג, בעת וועלכער ער האָט צ. אַ. געזאָגט, אַז רוסלאַנד האָט נישט קיין שום אימפּעריאַליסטישע כוונות.

דאָס הערשען איבער אַנדערע פעלקער האַלט ער פאַר אַ סתירה מיט זיינע פּרינציפּען.

דער סאָוויעטען-פערבאַנד האָט נישט קיין שום אינטערעס פאַרן קריג, און עס וועט געמאַכט אַלע פּרובען צו אויסמיידען אַ מלחמה.

רוסלאַנד איז גליקליך — האָט ליטווינאָוו געזאָגט — וואָס אין פראַנקרייך ווערט אַלץ מעהר פערשטאַנען איהר פריידענס-פּאָליטיק.

דער בעסטער סימן דערפון איז — דאָס אונטערשרייבען און ראַטיפיצירען פונ׳ם פראַנצויזיש-סאָוויעטישען נישט-אַגרעסיע-פּאַקט.

עס דאַרף מיט צופרידענהייט פעסטגעשטעלט ווערען, אַז די שריט, וואָס רוסלאַנד האָט אונטערגענומען בנוגע דעם פערפעסטיגען דעם שלום מיט זיינע שכנים, האָט די פראַנצויזישע רעגירונג און די פראַנצויזישע פּאָליטישע קרייזען אויפגענומען סימפּאַטיש.

קיין שום פּאָליטישע און ווירטשאַפטליכע אינטערעסען פון רוסלאַנד קאָלידירען נישט מיט די אינטערעסען פון פראַנקרייך אין קיין שום וועלט-טייל.

רוסלאַנד איז, אלזא, אין דער מיינונג, אַז צו דעם פאַרטזעצען פון דער דערנעהנטערונג צווישען ביידע מלוכות — סיי ווירטשאַפטליך, סיי פּאָליטיש — שטייט גאָרנישט אין וועג.

וואהל-רעזולטאטען צום ציוניסטישען קאנגרעס אין גאליציען

קראקא, 9 (טעלעפאָניש)

היינט זענען פאַרגעקומען די וואהלען צום 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס.

געשטימט האָבען בסך הכל 3,665 מאן.

די אלגעמיינע ציוניסטען האָבען בעקומען 1,550 שטימען,

מזרחי — 542.

רעוויזיאָניסטען — 473.

התאחדות — 283,

ליגע פאר׳ן אַרבייטענדען א״י — 817.

די פּערטיילונג פון די מאנדאטען וועט פאַרקומען די טעג.

לעמבערג, 9 (טעלעפאָניש)

דערווייל זענען בעקאנט די רעזולטאַטען פון די וואהלען אין 22 שטעט, וואו עס האָבען געשטימט ביז 23 טויזענד מאַן.

די אלגעמיינע ציוניסטען האָבען בעקומען אַנ׳ערך — 8 000 שטימען.

ליגע פאר׳ן אַרבייטענדען ארץ-ישראל—8,000.

רעוויזיאָניסטען (זשאַבאָטינסקי׳ס) — 8,500 אַנ׳ערך.

גראָסמאַנס — 850.

מזרחי — 2,300

התאחדות — 800

גרינבוים׳ס ליסטע — 1,180

עס זענען נאָך מעגליך קליינע ענדערונגען.

די מאַנדאַטען-פּערטיילונג וועט פאַרקומען אין עטליכע טעג ארום.

וויכטיג נייעס פאר לאטעריע-שפּילער?
פון לאטעריע-געביט

מיר ווערען געוואויר, אַז נישט נאָר די 5-טע קלאַס פון דער איצטיגער לאָטעריע, אָבער אויך דער טערמין פון דער נעכסטער 28-טער לאָטעריע, וועט ווערען בעדייטענד פערקירצט. די שפּילער אײלען זיך צו די געווינסטען — דיזערע שטרעבונגען קומט נאָך די לאָטעריע-דירעקציע.

* * *

ווי מען אינפאָרמירט אונז וועט שוין די נאָהענטסטע וואָך פעראָפענטליכט ווערען די פּרטים פון דעם ביי־דעפּאָרמירטען שפּיל-פּלאַן פון דער 28-טער מלוכה-לאָטעריע. אין איצטיגען מאָמענט ווערט פערענדיגט דער דרוק פון נייעם פּלאַן. דאָס אויס-אַרבייטען דעם נייעם פּלאַן האָט געדויערט פון ביי־יאָהר ביז ענדע מאַי.

* * *

צוליב דער מיינונג פון אַ טייל שפּילער, אַז פאַר זיי קומט אויס מאָדנע דאָס פּרעמירען לאָסען, וואָס האָבען שוין אַמאָל געווינען, האָט די צענטראַלע דירעקציע פון דער מלוכה-לאָטעריע בעשלאָסען אָפּצושאַפען דעם סיסטעם, וואָס איז איינגעפיהרט געוואָרען אין דער 26-טער און 27-טער לאָטעריע. די לאָסען, וואָס וועלען נאָכאַמאָל געווינען, וועלען נישט פּרעמירט ווערען מיט׳ן אויסנאַהם פון הויפּט-געווינס אין דער לעצטער קלאַס. דאַגעגען איבער וועט פערברייטערט ווערען דער סיסטעם, וואָס איז איינגעפיהרט געוואָרען אין דער 27-טער לאָטעריע וועגען טרייסט-געווינסען פאַר לאָסען, וועלכע האָבען ביי דער ציהונג פערשפּילט.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט האָבען מיר דעם כבוד מיטצוטיילען, אַז מיט׳ן היינטיגען טאָג אָן, דעם 10 ליפּיעץ ד. י. איז אונזער לאַגער געוואָרען איבערגעטראָגען פון נאוואמיעסקא 22

אויף 18 נאוואמיעסקא 18
(פראנט-געשעפט)

וואו מיר וועלען בעזיצען ווייטער דעם אויסשליסליכען פערקויף פון בלאָוועט-אויסאַרבייטונגען פון די פירמעס:

Tow. Akc. Zakład Żyrardowskich
BRACIA CZECZOWICZKA ANDRYCHóW.
B A. GLIKSMAN Sp. Akc., F. JARISCH,
M. SILBERSTEIN Sp. Akc.

זאָווי פון טשעכישע סחורות א. א. מיר עמפּפעהלען זיך דער ג׳ קונדשאַפט מיט אַכטונג

F-ma M. L. Regensberg
18 Nowomiejska 18, tel. 209-30.

Z intencji zaślubin
p. Ity Gutermanówny
z p. Geńkiem Nisencwajgem
życzy wiele szczęścia i różowej przyszłości.—
Jakubostwo
3639 Guterman.

בעקאַנטמאַכונג.

איך מאַך בעקאַנט, אַז איך אַרבייט אויס פערשידענע

קאָלדרעס

פון וואַטע האַנד-אַרבייט און מאַשין-אַרבייט ווי אויך פּוך און פעדערן צו ביליגע פּרייזען.

פּיעטריקאָווער 19, ש. שליבע

פאַר
גאָלד, ביזשוטעריע
און לאָמבאַרד-קוויטעס
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
אליזאר פּיאלקא
פּיעטריקאווער 7.

אויגען - קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פּיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אָן שטענדיגע אויגען - קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונד.

אויפפאדערונג!

איך פאָדער אויף דעם „קבוץ-באראכאוו", אַז אין פערלויף פון 3 טעג זאָלען זיי מיר ערלעדיגען דעם חוב אויף דער סומע פון 850 זל., וואָס קומט מיר פאַר ברויט, אין נעגענפאַל וועל איך פאַרטרעטען געריכטליך.

מ. זאלצמאן
בעקריי-בעזיצער, זשראָמסקיעגאָ 24.

בעמ.: אלע בעקער-מייסטער ווערען געבעטען, נישט צו געבען קיין געבעקס, ביז מיין חוב וועט מען מיר נישט ערלעדיגען. 3642

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער פערוואלטונגס-מיטגלידערין פרוי
אסתר בענדער און פאמיליע
צוליב׳ן טויט פון איהר פאטער
נ״ע יעקב גלאזער
די פערוואלטונג
פון דער געזעלשאפט צו פערשפרייטען מלאכה און ערד-ארבעט צווישן יידן „ארט" אין לאדז

שטריק-נאדלען!

רעקלאַמע-חודש! —::— רעקלאַמע-חודש!

איבעראַשענדע נייעס פאַר אלע שטריקער-און שטרימף-פאַבריקאַנטען!

שווייצאַרישע נאָדלען, פּרימאַ קוואַליטעט צו אַלערליי סיסטעמען שטרימף- און שטריק-מאַשינען שוין דאָ אויף לאַגער און זענען צו בעקומען אין דעם איבעראַל-בעקאַנטען הורט- און דעטייל-געשעפט

ד. דינין, לאדז
11. ליסטאָפּאַד № 2
(פריהער קאָנסטאַנטינער, ביי פרייהייטס-פּלאַץ).

אכטונג!

פון 10. יולי א רעקלאמע-חודש
פאַר דעטייל-פערקויף פון אַלערליי שטרימף- און שטריק-נאָדלען צו אויסערסט ביליגע פּרייזען.

ציוניסטישע ארגאניזאציע אין לאדז.

היינט, מאנטאג, דעם 10/7 קומט פאַר אין לאָקאַל פון „הנוער הציוני", פּיעטריקאָווער 86

א גרויסער יוגענד-מיטינג

א. ג. „די יוגענד אין קאמף פאר א שטארקער און פעראייניגטער ציוניסטישער ארגאניזאציע" מיט דער בעטייליגונג פון די ח״ח: משה לימאן, מגר. ש. רוגוזינסקי, מ. טעמפּעלהאָף, א. וויינבערגער, סטוד. י. קראָן. 3643

איינטריט פריי פאַר שוקלים!

וויכטיג פאר דער ארימער לאדזער בעפעלקערונג

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז ס׳איז ערעפענט געוואָרען דאָס

אמבולאטאריום
ביים פאַראיין „מלבוש ערומים"
שענקיעוויטשא 3/5,
וואו ס׳ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ׳ן אָרט. שיקט אויך אַרויס דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען מיט וויזיטען אַהיים
נעהמט אויך אָן געבורטען און אַלע אַרט אַנאַליזען. מינימאַלע אָפּצאָה-לונגען. די פערוואלטונג.

Dr. med.
Haltrecht
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און געשלעכטס-קראַנקהייטען
פּיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
צוריקגעקעהרט
נעמט אָן פון 8—11 פריה, פון 1—2 מיטאָג און פון 5—9 אָוונט. זונטאָג פון 10—1 בײטאָג
אלע ארט אנאליזען.
פאַר אַרבייטסלאָזע לעמשניצע-פּרייזן

פארטראג פון י. מ. וויסענבערג

קומט פאר דאָנערשטאָג, דעם 13. ד. ח. 9 אין אָוונד, אין לאָקאַל פון צענטר. סוחרים-פעראיין, פּעטריק. 10

מיט פאָלגענדע טעזען: 1) פּאַלעסטינע אין ליכט פון דער יודישער פּאָליטיק און פּאַלעסטינע אין ליכט פון דער ענגלישער פּאָליטיק; 2) די אויסראָטונגס-פּאָליטיק פון היטלער׳ן געגען די דייטשע יודען און די בּאָיקאָט-פּאָליטיק פון יודען געגען היטלער׳ן; 3) קאָנסטרוקטיווע הילף פאר׳ן יודישען ווירטשאַפטליכען לעבען, ווי: שטאַרקען דעם האנדעל, האַנדווערקער און גרינדונג פון קאַסעס; 4) יודישע פאָלקס-שולען, אָדער וועלטליכע שולע: הרץ דער ריכטונג, וואָס נאָך בעקומט דאָס יודישע קינד אין דער וועלטליכער שול? 5) ווי זעהט-אויס די גייסטיגע לאגע פון יודישען מאַסען? 6) דער מאָראַלישער וואָרט פון דער יודישער ליטעראַטור.

שרעקליכער שטורם־ווינט אין מעקסיקא

מעקסיקא, 9 (ספ. טעל.)

אַן'אומגעהייערער ציקלאָן (שטורם־ווינט) האָט זיך אריבערגעטראָגן איבערן שטאָט טאַמפּיקאָס.

פיעל דערפער זענען אָפּגעמעקט געוואָרען פון דער ערד.

די איינוואוינער זענען געבליבען אָהן א דאַך איבערן קאָפּ.

מחמת די צושטערטע באַהן־ליניעס טראַגען די סאַניטאַרע און שפּייז־הילף די אעראָפּלאַנען.

הרב פרידמאן דעלעגאט צום פעלקער־בונד

נאמינירט פון דער אויסטראלישער רעגירונג

מעלבורן, 9 (יט"א טעלעגראַפיש)

די אויסטראַלישע רעגירונג האָט נאָמינירט דעם רב פרידמאַן אלס דעלעגאַט צום פעלקער־בונד.

די נאָמינאַציע פון רב פרידמאַן, ווערט בעטראַכט פאַר זעהר וויכטיג, מחמת אויף דער נאָוועמבער־סעסיע פון פעלקער־בונד וועט בעטראַכט ווערען די לאַגע פון די יודען אין דייטשלאַנד.

הרב פרידמאַן איז געווען הויפּט־ראַבינער אין דער וועלט־מלחמה.

„ארבייטס־לאגערן" אויך אין ענגלאנד

לאָנדאָן, 9. (ספ. טעל.)

לויט ווי „דיילי העראַלד" דערוויסט זיך, ארבייט איצט אויס די ענגלישע רעגירונג א פּראָיעקט, וואָס וועט פערפליכטען צו בעשעפטיגען ארבייטסלאָזע ביי עפענטליכע ארבייטען—אזעלכע, וואָס האָבען שוין לאַנג פערלוירען דאָס רעכט צו בעקומען אונטערשטיצונגען.

אלע ארבייטסלאָזע וועלען אונטערליגען דער פליכט פון צוואנגס־ארבייט, און זיי וועלען גרופּירט ווערען אין ספּעציעלע ארבייטס־לאַגערן.

דאָס ענטשפּרעכענדע געזעץ וועגען דעם זאָל אריין אין קראַפט אין יוני 1934.

רעזולטאט פון די קאנגרעס־וואהלען אין עסטרייך

וויען (יט"א) די וואַהלען צום ציוניסטישען קאָנגרעס אין עסטרייך האָבען געגעבען פאָלגענדען רעזולטאַט: 2 אַלגעמיינע ציוניסטען, איין מאַנדאַט פון דער אַרבייטער־ליגע און איין מאַנדאַט פון דער רעוויזיאָניסטישער גראָסמאַן־גרופּע (אינזש. שטריקער). וועגען אַן'איינציגען מאַנדאַט פון דער זשאַבאָטינסקי־גרופּע דאַרף ענטשיידען די ציוניסטישע עקזעקוטיווע.

נאציאנאלער יוד — אמעריק. אמבאסאדאר אין מאסקווע

ניו־יאָרק, 9 (י.ט.א. טעלעגראַפיש)

די אמעריקאנער פּרעסע טיילט מיט, אז דער ביזאיצטיגער אמעריקאנער אמבאסאדאר אין שוועדען שטיינהאַרד, איז בעשטימט געוואָרען אלס אמעריקאנער אמבאסאדאר אין מאָסקווע.

שטיינהאַרד איז א טעטיגער ציוניסט.

פערפלייצונגס־קאטאסטראפע אין סאוו. רוסלאנד

בוקאַרעשט, 9 (ספ. טעל.)

פון דרום־רוסלאַנד קומען אָן ידיעות וועגען קאַטאַסטראָפאַלע פערפלייצונגען, וואָס האָבען לעצטענס פערגאָסען ריזען־שטחים אין די געגענדען ביים דניעפּר און פּרוט.

ביידע טייכען זענען, צוליב די לאַנג־דויערנדע רעגענס, אַרויס פון די ברעגען.

די גרעסטע היזקות זענען אָנגעמאַכט געוואָרען לעם יעקאַטערינאָדאַר, וואו עס שטייען אונטערן וואַסער עטליכע הונדערט קילאָמעטער ערד.

עס זענען אומגעקומען אַ סך בהמות.

עטליכע בריקען זענען אַראָפּגעריסען געוואָרען. עס זאָלען אויך זיין פיל מענשען־קרבנות. פּרטים פעהלען.

צענדליגער קרבנות פון א וואלקען־ברוך

ניו־יאָרק, 9 (ספ. טעל.)

אַ ריזיגער וואָלקענברוך האָט אָנגעמאַכט אין די שטעט עדלערעל און מאָריסאָן (שטאַט קאָלאָראַדאָ) חורבנות אויף מיליאָנען.

לעת עתה זענען אַנגעציילט געוואָרען 20 מענש ליכע קרבנות.

מען איז זיך, אָבער משער, אַז אונטער די חורבות זענען פעראַן נאָך אומגעקומענע.

אין ווילאַמסבורג (שטאַט קענטאַקי) האָט אויפגעריסען אַן'אַרסענאַל. איין פּערזאָן איז דער־הרג'עט געוואָרען. עטליכע צעהנדליג זענען טוועער פערוואונדעט. די עקספּלאָזיע האָט אָנגעמאַכט גרויסע חורבנות.

„פערברענט אלע ביכער צווישן בערלין און וויך"

וויען, 9 (ספ. טעל.)

דער עסטרייכישער געזאַנדטער אין בערלין, אינזש. טוישניק, געפינט זיך איצט אין וויען, וואו ער גיט אָפּ אַן'אָפיציעלען ראַפּאָרט מכוח דער סיטואַציע אין דייטשלאַנד.

ער האָט צ. אַ. אָנטיילגענומען אין דער זיצונג פון דעפּוטאַטען־פערבאַנד, וואָס געהערען צום לאַנדסבונד, און געהאַלטען אַ 3־שעה'דיגע רעדע וועגען דער פּאָליטישער לאַגע אין דייטשלאַנד.

דערביי האָט ער קלאָר אונטערגעשטראָכען, אַז אין דעם איצטיגען מאָמענט זענען נישטאָ קיין שום אויסזיכטען, דאָס מען זאָל מיט די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען קאָנען קומען צו אַ הסכם אין וואָסער נישט איז ענין.

דער לאַנדסבונד איז נאָך די לעצטע געשעהע־נישען געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז אַלע פערשטענדיגונגס־בריקען זענען פערברענט געוואָרען, און אַז וועגען אַ וואָסער נישט איז צוזאַמענאַרבייט מיט'ן היטלעריסטישען דייטשלאַנד קאָן קיין רייד נישט זיין.

העכער 6000 יוד. דאקטוירים אין דייטשלאנד

האבען פערלוירען דאס רעכט צו פראקטיצירען

בערלין, (יט"א) אויפן יסוד פון צופּצר־לעסיגע שאַצונגען ווערט בערעכענט, אַז בלויז אין בערלין האָבען פערלוירען די מעגליכקייט צו פּראַקטיצירען הזכער 1500 יודישע דאָקטוירים. אין גאַנד דייטשלאַנד דערגרייכט די צאָהל יודישע דאָקטוירים, וואָס האָבען נישט קיין רעכט צו פּראַקטיצירען העכער 6000.

דער רייכס אינערן־מיניסטער דר. פריק האָט די טעג גערופען אַ קאָנפערענץ פון רעדאַקטאָרען פון מעדיצינישע צייטשריפטען און אין זיין רעדע ערקלערט, אַז ער האלט עס פאַרן חוב פון יעדען דאָקטאָר אין דייטשלאַנד צו לייטען זיך לויט די ראַסען־פּרינציפּען. די פראַגע פון ריינעם דייטשען בלוט איז אויך די פראַגע פון אַ ריינער דייטשער נאַציע, האָט מיניסטער פריק ערקלערט.

אַ רעדע אין דעם זעלבען גייסט האָט אויך געהאַלטען דער רייכס־ארבייטס־מיניסטער דר זעלדטע.

אראפגעטריבען אלע יודישע הענדלער פון מארק אין דעסוי

בערלין, (יט"א) סוף פאַריגע וואָך זענען אלע יודישע הענדלער אראָפּגעטריבען געוואָרען פון מאַרק אין דעסוי.

אויף דער אָנקלאַגע, וואָס איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם מוניציפּ ליטעט־ראַט, איז געקומען די תשובה, אַז די יודען דאַרפען נאָך זיין דאַנקבאַר, וואָס מען לאָזט זיי בכלל וואוינען אין דייטשלאַנד, און זיי האָבען נישט קיין יסוד צו קרעכצען, אויב מען ערלויבט זיי נישט פּראָפיטירען צום שאַדען פון דייטשען.

יודישע סטודענטען אין דייטשלאנד ווערען נישט צוגעלאזען

צו די שלוס־עקזאמענס און וועלען נישט בעקומען קיין דיפלאמען

בערלין, 9 (יט"א טעלעגראַפיש)

דאָס פּריסישע בילדונגס־מיניסטעריום האָט מיטגעטיילט די יודישע סטודענטען, אַז זיי וועלען נישט צוגעלאָזען ווערען צו די שלוס־עקזאַמענס און וועלען נישט בעקומען קיין דיפּלאָמען.

ארעסטירט א ראבינער און די צוהערער בעת דעם פארטראג

בערלין, 9 (יט"א טעלעגראַפיש)

בעת ראַבינער פריץ'ס אַ פּאָרטראַג, זענען אין לאָקאַל אריין שטורמיסטען און אלע אנוועזענדע מיטן רעפערענט ארעסטירט. דער ראַבינער איז בעפרייט געוואָרען אויפן צווייטען טאָג.

בן צבי ארלאזאראוו'ס פערטרעטער

מארגען א זיצונג פון ועד הפועל

ירושלים, 9 (יט"א טעלעגראַפיש)

מאָרגען קומט פאָר די זיצונג פון ועד הפּועל אויף וועלכער ס'וועט בעשטימט ווערען דער קאַנדידאַט אויף אַרלאָזאָראָוו'ס אָרט. וואַהרשיינליך וועט בעשטימט ווערען בן צבי.

היטלער קאפיטולירט

פאר די גרויסע... ווארען־הייזער

בערלין, 9 (ספ. טעל.)

די אָרגאַניזאַציעס פון דער נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישער פּאַרטיי איז פערבאָטען געוואָרען אונטערצונעהמען וואָסער־נישט־איז אַקציע געגען די וואַרען־הייזער.

(בידוע זענען דאָס רוב וואַרען־הייזער אין בערלין — יודישע)

שטורמיסטען אין לאקאל פון צענטראל־פעראיין

ארעסטירט דעם הויפּט־דאקטאר

בערלין, 9 (יט"א טעלעגראַפיש)

גאַנץ אומערוואַרט, זענען היינט אין לאָקאַל פון צענטראַל־פעראיין אריין פּאָליציי און אַרעס־טירט דעם הויפּט־דאָקטאָר. קיין מאָטיווען צום אַרעסט איז נישט אָנגעגעבען געוואָרען.

יודישער רעיענט שיקט א פעטיציע צום פעלקער־בונד

פאדערט ענטשעדיגונג 6 מיל. פראנק

פּאַריז, 9 (י.ט.א. טעלעגראַפיש)

דער יוריסט הירשפעלד (אַ יוד). שיקט צו אַ פּעטיציע צום פעלקער־בונד, אין וועלכער ער קלאָגט אָן די רעגירונג, פאָדערענדיג אַן'ענטשעדי־גונג פון 6 מיליאָן פראַנק. הירשפעלד איז געווען אַ רעיענט, ווען די רעגירונג האָט צוגענומען דאָס רעכט צו פּראַקטיצירען.

נייער מלוכה־ראט אין פרייסען

בערלין, 9 (ספּ. טעל.)

בעקטען אין פערעפענטליכט געוואָרען דאָס געזעץ וועגען בילדען אַ נייעם פּריסישען מלוכה־ראַט.

דער נייער מלוכה־ראַט בעשטייט פון'ם פּרעזעס פון מיניסטאָרען־ראַט, מלוכה־סעקרעטאר און מיט־גלידער פון פּאָליטישע, קירכליכע און ווירטשאַפט־ליכע אָרגאַניזאַציעס — אין דער אַלגעמיינער צאָהל פון 50 מאַן.

אַלע מיטגלידער פון'ם ראַט נאָמינירט פּער־זענליך דער יעדעס־מאָליגער פּריסישער פּרעמיער.

די אויפגאַבע פון'ם נייעם מלוכה־ראַט וועט זיין צו בעטראַכטען די וויכטיגסטע געזעץ־פּראָיעקטען, וואָס וועלען אריינגעטראָגען ווערען דורך דער רע־גירונג.

די זיצונגען פון'ם ראַט וועלען זיין געהיימע.

די ווילנער טרופע בלייבט אין לאדז, נאר א קורצע צייט

היינט ווייטערדיגע פארשטעלונג פון „שווי ביגע"

די פאָרשטעלונגען פון די „ווילנער" „שווי בינע" האָבען אין שטאָט אַרויסגערופען אַן'אויסער־געוועהנליכען אינטערעס. אזעלכע פאָרשטעלונגען זענען באמת אַ נייעס אין יודישען טעאַטער. די דעקאָראַציע, דאָס שפּילען, די מוזיק בעגלייטונג מוזען אַרויסרופען ענטציקונג ביי דעם צושויער.

ס'איז כדאי אויפמערקזאַם צו מאַכען, אַז די „ווילנער טרופּע" בלייבט אין לאָדז אַ גאַנץ קורצע צייט. דער טערמין וועט נישט פערלענגערט ווערען. מ'דאַרף זיך דעריבער צואיילען און בעזוכען די פאָרשטעלונגען פון „שויי, בינע"!

היינט ווערט געשפּילט צו פּאָפּולערע פּרייזען נאָר איין מאָל 9 אָוועגד.

פראפ. א. איינשטיין נעמט איבער די לייטונג פון פיזיקאלישען אינסטיטוט ביים העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים

ליקווידירט דעם אינצידענט צווישען פראפ. איינשטיין און דר. וויצמאן

טשיקאַגאָ (יט"א) אַרויסטרעטענדיג אויף דער שלוס־זיצונג פון צוזאַמענפאָהר פון די אַמעריקאַנער ציוניסטען, האָט ד"ר וויצמאַן מיטגעטיילט, אַז פּראָפ. אַלבערט איינשטיין האָט צוגעזאָגט זיין אַקטיווע צוזאַמענאַרבייט מיט דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים. פּראָפ. איינשטיין האָט מסכים געווען איבערצונעמען די לייטונג פון זעם אינסטיטוט פאַר פיזיק אויף דער אוניווערזיטעט.

ד"ר וויצמאַן האָט צוגעגעבען, אַז אין הסכם מיט'ן בעשלוס פון דירעקטאָרען־ראַט פון דער אוני־ווערזיטעט און לויט די וואונשען פון פּראָפ. איינ־שטיין, וועלען אויף דער אוניווערזיטעט איינגע־פיהרט ווערען געוויסע רעפאָרמען, וואָס וועלען גורם זיין די פערשטאַרקונג פון דער אוניווערזיטעטס סטרוקטור. פאָרשלאַגען וועגען די דאָזיגע רעפאָרמען וועלען בעטראַכט ווערען אויף דער נאָהענטסטער סעסיע פון דירעקטאָרען־ראַט, וואָס וועט פאָרקומען אין אָנהויב אויגוסט ה. י.

טשיקאַגאָ (יט"א) ווי עס שטעלט זיך איצט אַרויס, איז די מיספערשטענדניש צווישען ד"ר וויצ־מאַן און פּראָפ. איינשטיין ענטשטאַנען מחמת דעם, וואָס ד"ר וויצמאַן האָט נישט געוואוסט, אַז נאָך דעם 16־טען יוני האָט פּראָפ. איינשטיין מסכים גע־ווען איבערצונעמען די לייטונג פון פיזיקאַלישען אינסטיטוט מיט'ן תנאי, אַז אויף דער אוניווערזיטעט זאָלען דורכגעפיהרט ווערען געוויסע שנויים.

פון דער אַגדעיער זייט ווידער האָט פּראָפ. איינשטיין געהאַלטען, אַז ד"ר וויצמאַן ווייס שוין וועגען דעם דאָזיגען בעשלוס און מחמת דעם האָט ער פערעפענטליכט זיין בעקאַנטע יט"א־ערקלערונג אלס ענטפער אויף ד"ר וויצמאַנ'ס קריטישע בע־מערקונג אויף זיין איינשטיינ'ס, אַדרעס.

דער דירעקטאָרען־ראַט פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט, וואָס האָט זיין זיץ־אָרט אין לאָנדאָן האָט טעלעגראַפיש איבערגעשיקט פּראָפ. איינ־שטיינ'ען אַ בעדויערונגס־ערקלערונג פון ד"ר וויצ־מאַן. מען גלויבט, אַז דערמיט איז דער אינצידענט צווישען גרויסען געלעהרטען און ד"ר וויצמאַן ליק־ווידירט געוואָרען.

אמעריקאנער ציוניסטען פאדערען צו שאפען א קאאליציע מיט ד"ר וויצמאן

וועמען דעלעגירען די אמעריקאנער ציוניסטען צום ציוניסטישען קאנגרעס?

ווידער געוועהלט די ביז־איצטיגע לייטונג פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער פעדעראציע

טשיקאַגאָ (יט"א) דער יעהרליכער צוזאַ־מענפאָהר פון דער ציוניסטישער פעדעראַציע אין אַמעריקע, וואָס איז די טעג פאָרגעקומען אין טשי־קאַגאָ, האָט צוו. אַנד. אָנגענומען אַ רעזאָלוציע, אין וועלכער די פערשיעדענע פּאַרטייען אין ציוניזם ווע־רען גערופען אָבצוזעהען פון די חלוקי־דעות, וואָס טיילען זיי, און שאַפען אויפ'ן ציוניסטישען קאָנגרעס אַ קאָאַליציע מיט'ן אָנטייל פון ד"ר חיים וויצמאַן.

די שלוס־זיצונג פון צוזאַמענפאָהר האָט ראַ־טיפיצירט דעם אָבמאַך, וואָס איז געשלאָסען גע־וואָרען צווישען דער ציוניסטישער פעדעראַציע און דער „הדסה", אויפ'ן יסוד פון וועלכען ביידע אָר־גאַניזאַציעס שיקען צום קאָנגרעס דעלעגאַטען העלפט אויף העלפט. דער דאָזיגער בעשלוס האָט זיך בע־געגענט מיט אַ שאַרפער אָפּאָזיציע פון דער גרופּע, וואָס האָט געפאָדערט אַז די אַמעריקאַנער קאָנגרעס־דעלעגאַטען זאָלען פאָדערען, אַז ד"ר וויצמאַן זאָל איבערנעמען די פּרעזידענטור פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

די „הדסה" דעלעגירט צום קאָנגרעס צוו. אַנד. פאָלגענדע פּערזענליכקייטען פון אַמעריקאַנער ציוֹ־ניזם: ראַבּיי ד"ר סטיפען ווייז, ריכטער יוליאַן מעק, מאַקס דראַדי, ראַבּערט סאַלד און יעקב דע האַז.

די גאַנצע ביז־איצטיגע לייטונג פון דער אַמע־ריקאַנער ציוניסטישער פעדעראַציע איז ווידער גע־וועהלט געוואָרען בראש מיט'ן ביז־איצטיגען פּרעזי־דענט מאָריס ראָטענבערג.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149־07

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־ און געשלעכטס־קראַנקהייטען, מענער־ שוואַכע־בעהאַנד־לונג און קאָסמעטישע בעראַטונג.

אַלע אַרט אַנאַליזען.

נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9־ 1 ביי טאָג.

פאַר אומבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען.

Dr. R.

Zalcwasser

CHIRURG — כירורג

ציגעל־גאַס 19, טעל. 125־17

נעהמט אָן פון 1—2 ביי טאָג און פון 4—7 נאָכט.

לאָדז. 10 יולי 1933

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 10 יולי 1933

יודען מוזען ווייטער העמפען געגען היטלעריסטישער ווילדקייט!

(צו אַלע יודען אין דער גאַנצער וועלט*)

היטלער, דער קליינער מענש פאַר גרויסע פּניים, איז נעבעך מיט יודען שטאַרק איבערגעפאַלען: ער האָט זיך קיינמאָל נישט פאָרגעשטעלט, אַז אויסראָטען יודען, אפילו אַזאַ הייפעלע, ווי די דייטשע, זאָל זיין אַזאַ שווערער ענין; היטלער האָט געמיינט, אַז די זאַך איז גאָר פּשוט: אַרויסרייסען ביי יודען דעם ביסען ברויט פון מויל און — אַרויסטרייבען זיי פון דייטשלאַנד! זעהט אָבער, וואָס פאַראַ קאָנסאָלידירטען כח יודען פון דער גאַנצער וועלט און וואָס פאַר אַ גרויסען כח זיי האָבען אַרויסגעוויזען! און לפי ערך אַ גאַנץ קורצער צייט האָבען יודען דערפיהרט צו אַ מאָראַלישער און טיילווייזער פּאָליטישער איזאָלאַציע פון דעם היטלעריסטישען דייטשלאַנד. דער האַנדעלס-באַלאַנס, ווי דער צאָלונגס-באַלאַנס פון דייטשלאַנד ווערען אַלץ פּאַסיווער. די פינאַנציעלע דחקות — אַלץ גרעסער. די אַרבייטסלאָזיגקייט, וואָס האָט זיך בעוואַרפט, אַזוי האָט זיך היטלערן געדוכט, אַ סך פערקלענערען דורך דעם אויעקוועצען די דייטש-פּוילישע אַרבייטסלאָזע אויף די ערטער פון די חרוב געוואָרענע דייטשע יודען, — ווערט אַלץ גרעסער, הגם מען האַלט עס בסודי-סודות. וואָלט מען לכל הפחות האָבען די יודען אַרויסגעטריבען! איז ווייטער ביין! אָרים געמאַכט — יאָ; אָבער אַרויסגעטריבען? הויבט זיך גאָר נישט אָן!..

אפשר האָט גאָר די גאַנצע מעשה נישט געלוינט? עס קען זעהר זיין...

דערווייל אַרבייטען היטלערס אַגענטען פון פּראָפּאַגאַנדע-מיניסטעריום אין אויסלאַנד: זיי רעדען איין יודען און נישט-יודען, אַז „יודען שפּילען אַ געפעהרליכע שפּיל", אַז יודען מוזען זיך היטען פון אַרויסטרייבען דייטשלאַנד אין אַ יאוש חס-וחלילה, אַז „געוויסע פערלייכטערונגען וואָלט מען געקאָנט ביי היטלערן אויספּועלן, אָבער נישט העוה'דיג פאָדערען א. אַ. וו. א. א. וו. אין דער זעלביגער צייט פיהרט די מיאוסע רעגירונג איהר מיאוסע אויסראָטונגס-פּאָליטיק לגבי יודען אַלץ ווייטער: מען מוז דאָך זיין קאָנסעקווענט; אַז נישט ווערט מען דאָך געקענט אַ קלער-טוען: „אַהאַ! יודען האָבען אַ פּנים שטאַרק אָנגעטראָטען אויף די געליבטע מאַזאָליעס"!..

שוואַכע, פּחדנות'דיגע מענשען זענען דאָ ביי אונז גענוג און זיי, הערענדיג די אויבענדערמאָנטע פּעדערעטער'שע ריד, הויבען שוין אָן צו שטאַמלען: „און אפשר... איבערגעאַמת'ן? דער ענין איז דאָך זעהר אַ קאָמפּליצירטער, זעהר אַ געפעהרליכער... מיט גוטען איז שטענדיג בעסער"...

ווען עס האַנדעלט זיך וועגען געוועהנליכע ווירטשאַפטליכע אָדער פּאָליטישע חלוקי-דעות, שטרייט-פראַגען, איז געוויס דער קאָמפּראָמיס אָדער פּשרה-וועג — ווען נישט דער בעסטער — דאָך דער איינציגער, וואָס פיהרט צום ציל, צו אַ צייטווייליגען הסכם, גייט אָבער אַ רייד וועגען פּרינציפּיעלע פראַגען, וואָס דאַרפען בעשטימען אַ שיטה, אַ וועלט-קוק און אַ. וו. — קען און טאָר דער פּשרה-וועג נישט מכריע זיין!.. דער גאַנצער ענין מוז אַהער אָדער אַהין, קלאָר און דייטליך בעשלאָסען ווערען. ביים ווייטערדיגען איינפיהרען דעם אָדער יענעם פּרינציפּ אין לעבען קען מען און מוז מען ווייטער גיין מיט דעם פּשרה-וועג.

אין דעם ווילדען היטלעריסטישען דייטשלאַנד איז וועגען יודען אָפען מצד דער רעגירונג אין אַ גרויסער הונגעריגער מחנה אויפגעשטעלט געוואָרען די „מיינונג", אַז יודען זענען נישט אינגאַנצען מענשען, נאָר עפּעס שטיקלעך מענשען, עטיש און אינטעלעקטועל נישט דערבאַקענע מענשען! פון דער דאָזיגער „מיינונג" אַרויסגייענדיג, האָט די איצטיגע דייטשע רעגירונג, וואָס בעשטייט אינדעראמת'ן פון נישט קיין נאָרמאַלע מענשען אין דער מאָדערנער השגה פון וואָרט, נאָר פון אַטאַוויסטיש מינדערווערטיגע בריאים, — איינגעשטעלט איהר חיה'שע אומ-ברחמנות'דיגע פערטיליגונגס - פּאָליטיק לגבי יודען! קענען מיר יודען, גיין מיט די בארישע און ווילדע היטלעריסטען אויף פּשרות? וואָס פאַר אַ פּשרות קענען דאָ זיין? אָדער מיר זענען מענשען נישט ערגער פון אַנדערע, אָדער מיר זענען אַ ניעדריגערער מין מענשען — קיין מיטעל-וועג איז דאָ נישטאָ און קען נישט זיין! זאָלען יודען אָננעמען די כלומרשטע „הנחות", וואָס אַ היטלער לייגט זיי פאָר און דערמיט שווייגענדיג מסכים זיין אויף די איבעריגע בעגרענעצונגען פון זייער רעכט און דערמיט אויך — אויף דער „מיינונג" מכח דער יודישער מינדערווערטיגקייט, וועלכע בעגרינדעט און פערטיידיגט די דאָזיגע בעגרענעצונגען?

דאָ קען דאָך קיין שום פּשרה נישט זיין! אָדער מיר זענען מענשען גלייך, אָדער נישט!

כל-זמן אין דייטשלאַנד וועט אַ רעגירונג רעדען וועגען יודישער מינדערווערטיקייט אָדער וועגען יודישער ראַסען-אינפעריאָריטעט, אַלס אַ יסוד פון איהר רעכט-בעגרענעצנדער פּאָליטיק לגבי יודען, קען אונזער בענעמען זיך צו אַזאַ רעגירונג זיין נאָר אַ פיינדליכער! מיר מוזען און וועלען אַזאַ רעגירונג בעקעמפען און פערפאָלגען מיט אַלע מיטלען, וואָס געפינען זיך נאָר אין אונזער רשות: קיין שום שלום, קיין שום פּשרה און קיין שום אָפּמאַך קענען צווישען אונז נישט זיין!

כל-זמן מיר פיהרען אַ פערביסענעם קאַמף געגען אַזאַ רעגירונג, קעמפען מיר נישט נאָר פאַר אונזער גלייכבערעכטיגונג, נאָר אויך פאַר דעם פערשוועכטען כבוד פון אונזער פאָלק! ווי מיר הערען נאָר אויף צו קעמפען, הייסט דאָס, אַז מיר האָבען שלום געמאַכט מיט דער במחילה „אידעאָלאָגיע" פון דער מינדערווערטיגער רעגירונג!..

געוויס איז דער קאַמף פאַר אונז זעהר אַ שווערער און אויך זעהר אַ קאָמפּליצירטער, אָבער — קיין אַנדערען וועג האָבען מיר נישט און אין דעם דאָזיגען קאַמף שטייען מיר נישט אַליין: די גאַנצע ציוויליזירטע וועלט שטייט אויף אונזער זייט, בשעת די היטלעריסטישע דייטשלאַנד איז מאָראַליש אינגאַנצען איזאָלירט!

כל-זמן איינער פון די קעמפענדע צדדים, ס'זאָל זיין דער שוואַכסטער, האָט נישט אַוועקגעלייגט זיינע כלי-זיין און קעמפט ווייטער, האָט מען איבער איהם קיין שום נצחון נישט אָפּגעהאַלטען און האָט ער די פאָדערונגען פון זיין שונא נישט אָנערקענט. מיר קעמפען מיט דעם היטלעריסטישען דייטשלאַנד נישט נאָר פאַר אונזער גלייכבערעכטיגונג אין דער גאַנצער וועלט, נאָר דער עיקר פאַר אונזער רעכט אויף גלייכבערעכטיגונג!

דער דאָזיגער קאַמף מוז און וועט זיך ענדיגען מיט אונזער נצחון, ווייל דאָס וועט אויך זיין דער נצחון פון דער וועלט-קולטור איבער אַ שטאַרק פערווילדעוועטען פאָלק! ביז צו דעם ענדגילטיגען נצחון טאָרען מיר אונזער קאַמף אויף קיין איין מינוט נישט אָפּשטעלען און מוזען מיר פערפאָלגען אונזער שונא מיט אַלץ, וואָס מיר קענען נאָר! אין אַ קאַמף איז מנצח דער, וואָס האָט דעם שטאַרקערען מאָראַלישען כח.

דר. יעקב ווינאַרסקי.

*) איך בעט אַלע יודישע צייטונגען איבערצודרוקען דעם אַרטיקעל — י. וו.

סאָוויעט-רוסלאַנד און דער וועלט-שלום

צו דעם לאָנדאָנער אָבמאַך צווישען סאָוויעט-רוסלאַנד און איהרע שכנים

די ענטוואָפענונגס - קאָנפערענץ אין זשענעווע האָט פאַרלויפיג גאָרנישט געגעבען; כמעט זיך נישט גערוהרט פון אָרט. דאָס קומען צו דער מאַכט פון די היטלערישע באַנדעס האָט אַ סך בייגעהאָלפען צו אַזאַ טרויעריגען רעזולטאַט.

די ווירטשאַפטליכע קאָנפערענץ אין לאָנדאָן, צו וועלכער מען האָט זיך אַזוי לאַנג געגרייט און אויף וועלכער מען האָט געלעגט אַזוי פיל האָפנונגען, ענדיגט זיך אויך מיט אַ פיאַסקאָ. די קריזיסה וועט נאָך אפשר דויערען, נאָר שאַנסען אויף ערפאָלג זענען לחלוטין נישט פאַרהאַן. די קורצזיכטיגע, עגאָאיסטישע פּאָליטיק פון רוזוועלט האָט געגעבען דעם לעצטען קלאַפּ דער קאָנפערענץ.

דאָס יאָהר ענדיגט זיך שלעכט; די אַנאַרכיע בלייבט, פערשטאַרקט זיך פון טאָג צו טאָג.

איין איינציגע דערגרייכונג:

דאָס איז דער פּאַקט, וואָס איז איצט געשלאָסען געוואָרען אין לאָנדאָן; פּאַקט פון געגענזייטיגען ניט אַנגריף, געשלאָסען צווישען סאָוויעט-רוסלאַנד און איהרע שכנים: אַפגאַניסטאַן, עסטלאַנד, לעטלאַנד, פערסיען, פּוילען, רומעניען און טערקיי.

דאָס איז אַ דאָקומענט פון אַ גרויסער בעדייטונג, ווייל ער פערשטאַרקט די שלום-אַטמאָספערע אין אָריענט-אייראָפּע; און דאָס איז בלי ספק אַ גרויסער דיפּלאָמאַטישער נצחון פון סאָוויעט-רוסלאַנד און פערזענליך פון ליטווינאָוו'ן. עס האָט זיך געהאַנדעלט אין פעסטשטעלען און פאָרמולירען שריפטליך, ווי אַזוי צו בעשטימען, ווער עס איז דער אַנגרייפער אין פאַל פון אַ מלחמה, אָדער אַ קאָנפליקט צווישען צוויי מלוכות. שוין אויף די בעראַטונגען פון דער קאָמיסיע פאַר ענטוואָפענונג האָט דער סאָוויעטישער דעלעגאַט ליטווינאָוו געגעבען די פאָרמולירונג און דעפיניציע וועלכע איז אַריין אין בעריכט פון פּאָליטיס. און מען קען זאָגען, אַז די דאָזיגע דעפיניציע איז אַן אויסשעפּענדיגע פאַר אַלע פאַלען פון קאָנפליקטען.

דער ערשטער אַקט פון אַנגריף, דער בולטער, בעשטעהט אין פּשוט ערקלערען מלחמה: דער וואָס וועט דער ערשטער ערקלערען מלחמה, דער איז דער אַנגרייפער.

נאָר דאָס איז ווייט נישט גענוג. דער שוישפּיל פון יאַפּאַניש-כינעזישען קאָנפליקט איז דערצו דער בעסטער בעווייז; דעריבער ווערט אַזאַ מין פאַל פאַראויסגעזעהען. דער אַנגרייפער איז דער, וואָס אפילו אָהן מלחמה-ערקלערונג, פערנעהמט ער מיט מיליטער-כוחות פרעמדע טעריטאָריע; וואָס אַטאַקירט מיט מיליטער — פון יבשה אָדער לופט-כחות — די טעריטאָריע, שיפען אָדער עראָפּלאַנען פון אַן אַנדער מלוכה; וואָס פיהרט אַ ים-בלאָקאַדע פון די זייטען און פּאָרטען פון אַן אַנדער מלוכה; און ענדליך, — דער אַנגרייפער איז יענע מלוכה, וואָס שיצט ביי זיך בעוואָפענטע באַנדעס, וואָס בעפאַלען אַן אַנדער לאַנד, אָדער וואָס זאָגט זיך אָב אָנצונעהמען ביי זיך מיטלען, כדי אָוועקצונעהמען ביי די בעוואָפענטע באַנדעס יעדע שטיצע און מיטהילף.

דער לעצטער פּונקט אינטערעסירט הויפּטזעכליך סאָוויעט-רוסלאַנד, וואָס האָט מורא פאַר די ווייס-גוואַרדייאישע באַנדעס, וואָס געפינען זיך אין אַ סך לענדער.

אגב, לויט די לעצטע ידיעות, ווערען טאַקי אין דייטשלאַנד אָרגאַניזירט דורך היטלערישע מיליטער לייט רוסישע ווייס-גוואַרדייאישע באַנדעס, וואָס בעקומען אַ מיליטערישע ערציהונג און דיסציפּלין.

עס איז גאַנץ מעגליך, אַז די אָנגעוויזענע דעפיניציע וועט שפּעטער אַקצעפּטירט ווערען דורך אַנדערע מלוכות און וועט בעקומען דאָס רעכט פון אַן אינטערנאַציאָנאַלער כאַראַקטעריסטיק פאַר דער בעשטימונג פון אַנגרייפער אין פאַל פון פערשידענע קאָנפליקטען. אפשר וועט מען געפינען נאָך ביישטריכען, נאָר די געגעבענע דעפיניציע איז זיכער די בעסטע באַזע פאַר אונטערהאַנדלונגען.

אינטערעסאַנט איז, אַז אויך רומעניען האָט דעם אָבמאַך געחתמעט. ווייל ביז איצט איז נישט געלונגען צו קומען צו אַ הסכם צווישען סאָוויעט-רוסלאַנד און רומעניען — און דאָס צוליב בעסאַראַביען; רומעניען האָט פערלאַנגט, אַז סאָוויעט רוסלאַנד זאָל קלאָר זאָגען, אַז די פראַגע פון בעסאַראַביען איז אויף אַלע מאָל ערלעדיגט און זי וועט מעהר נישט געשטעלט ווערען אויפ'ן סדר-היום; רוסלאַנד האָט דאָס נישט געוואָלט טון.

אין איצטיגען אָפּמאַך ווערט נישט ספּעציעל גערעדט וועגען בעסאַראַביען; נאָר רומעניען טייטשט אויס לטובת זיך דעם אַרטיקעל 3 פון פּאַקט, וואָס לויטעט: „קיין שום פּאָליטישער, מיליטערישער, עקאָנאָמישער אָדער אַן אַנדער אַרגומענט קען נישט דינען פאַר ענטשולדיגונג אָדער בערעכטיגונג צו אַן אַנגריף לויט ווי ער איז פאַראויסגעזעהען אין צווייטען אַרטיקעל (די אויבען איבערגעגעבענע דעפיניציע פון אַנגרייפער).

דער אַרטיקעל 4 פון אָבמאַך זעהט פאַראויס די מעגליכקייט אויך פאַר אַנדערע לענדער זיך אָנצושליסען אין דעם פּאַקט אויף דיזעלבע בעדינגונגען.

עס זענען פערהאַן גוטע שאַנסען, אַז אויך די קליינע אַנטאַנטע וועט צושטעהן צום פּאַקט און וועט אַנערקענען דיזעלבע דעפיניציע פון אַנגרייפער.

דאָס, וואָס דעם פעלקער-בונד איז אין משך פון לאַנגע יאָהרען נישט געלונגען צו לעזען, האָט ערלעדיגט סאָוויעט-רוסלאַנד. און דאָס איז אַן אמתע איראָניע. מען האָט געזוכט דעפיניציעס און, מען איז צו קיין הסכם נישט געקומען עד היום צווישען די מיטגלידער פון פעלקער-בונד. און דווקא סאָוויעט-רוסלאַנד, וואָס געהערט נישט צום פעלקער-בונד האָט די נויטיגע דעפיניציע געגעבען און זי איז שוין פון אַ גאַנצער גרופּע לענדער אַקצעפּטירט געוואָרען. און עס איז פאַראויסצוזעהען, אַז אויך אַנדערע וועלען זי אָננעהמען מיט אָדער אַפילו אָהן ענדערונגען.

זיכער איז, אַז דאָס קומען צו דער מאַכט פון היטלערן האָט אין אַ גרויסער מאָס בייגעהאָלפען דעם דאָזיגען אָפּמאַך צו פערווירקליכען און אויך צוגרייטען נייע. סאָוויעט-רוסלאַנד ווערט אויף אַזאַ אופן ענג אַריינגעצויגען אין דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק.. און דאָס קען געבען גוטע רעזולטאַטען. פריהער אָדער שפּעטער וועט די סאָוויעט-רעגירונג מוזען אַריין אין פעלקער-בונד:

די ערקלערונגען און רעדעס פון ליטווינאָוו'ן אין זשענעווע בעווייזען גאַנץ בולט, אַז די סאָוויעט-רעגירונג האָט געענדיגט מיט איהר פריהערדיגער פּאָליטיק צו שטעלען איהר קאָרט אויף די קאָמוניסטישע פּאַרטייען פון אייראָפּע; די אינטערעססען פון לאַנד האָבען געפאָדערט אַ נייע ווענדונג און די סאָוויעטישע פאַרשטעהער געהען אויף די נייע וועגען — פון סאָלידאַריטעט און שלום - פּאָליטיק צווישען די אייראָפּעאישע מלוכות.

מ. יאַרבלום.

אונזער פרישע קאָנגרעס=שטאָדט

פון ש. פּיקער (ווין)

אונזער 18-טער (בגימטריא ח"י צום לעבען) ציון-קאָנגרעס קריגט אַ נייעם מקום מקלט — פּראַג. אַן אַלטער, גוט בעקאַנטער מקום אין דער יודישער געשיכטע, וועלכע איז אין די לעצטע צוויי דריי דורות אין איהר זעהר פערבלאַסט געוואָרען, קריגט אין איהר אַ פרישע פאַרב איבעריג קאָן עס פונדעסטוועגען נישט זיין, איצט שוין אַביסעל בקי צו מאַכען מיט דער דאָזיגער נייער קאָנגרעס-שטאָט אונזערער, מיט איהר היינטיגער פיזיאָגנאָמיע.

קודם וועלען זיך פיל ביי אונז מוזען אַרויסשלאָגען אויסען קאָפּ דאָס, וואָס זיי געדענקען אפשר פון קריגס צייטען, אַז פּראַג זאָל זיין עפּעס אַ שטאָט כמעט אַ דייטשע. דהיינו, איז דאָס שוין אין יענע צייטען אויך געווען אַ טעות, בפרט היום-יום.

אין פּראַג אויף דער גאַס, אין פערקעהר אויף דעם טראַמוויי, מיט אַ פּאָליציסט וכדומה, שוין נישט צו רעדען פון דער פּאָסט אַ שטייגער, ענטפערט מען אייך נישט אויף דייטש, זעלטען פערשטעהט אייך עמיצער אויף אייער אַמאָליגען גלות-לשון, סיידען אַמאָל אַ יוד, וועלכער וועט אייך אויך ענטפערען נייערט טשעכיש. עס וואָלט אויך באמת נישט שעהן געווען, ווען אונזערע יודען מארבע כנפות הארץ וואָלטען איצט געקומען צו גאַסט צו דער יונגער פרישער און געזונטער נאַציע אויספּאַקען די אַלטע קענטנישען זייערע פון שילער און געטהע-לעקטורען און פון דער „נייע פרייע פּרעסע" אויפ'ן בעוואוסטען קאָנגרעס-דייטש.

האָפענטליך איז אויך, טאַקע פּראַג אַ ווענדפּונקט בנוגע אונזער קאָנגרעס-לשון בכלל, וואָס ס'איז דאָ גענוג פאַרוואָס מ'דאַרף עס מוזען שוין פערשרייבען אין חמץ.

פּראַג איז אַמאָל געווען דייטש, אַזוי פיל וויפיל אונזערע יודען האָבען, נישט היינט געדאַכט, צוגעהאָלפען דערצו. היינט האָט עס אַלץ נאָך אַ דייטשע אוניווערזיטעט, נאָר צוליב גאַנץ באַהעמיע, נישט צוליב די פּראַגער דייטשען, וועלכע זעהען זיך גאָר נישט אָן, פיל ווייניגער אַ שטייגער ווי אין מעהריש-אָסטראַו.

ס'איז אַן אַלטע שטאָט מיט שעהנע העכסט מאָדערנע טיילען, מיט פּרעכטיגע לאַנדשאַפטען און גרויסע פּאַרקען פון וועלכע איינע אַריבער דער מאָלדוי, איז אויפ'ן האַראַדשין-באַרג, וואו דער גרויסער מענש, דער הויפּט פון דער רעפּובליק, דער גאַנץ אַלטער און גאַנץ יונגער מאַסאַריק וואוינט.

האָט מען אין פּראַג נאָך פערשאַנעוועט אוראַלטע בנינים, בורגען און קלויסטערס, טאָ האָט מען אָבער דאָס אַלטע געטאָ דאָך צעווומען. פאַראַיאָהרען אַ בעצירק יאָזעפשטאַט (פערגעסען ווי ס'הייסט אויף טשעכיש), וואָס האָט געהערט צום געטאָ. נאָך אַ געגענד איז דאָ נישט קיין שעהנע. דאָרט איז היינט אויך נאָך אַ שטיקעל געטאָ, זי גרעניצט זיך מיט דער יאָזעפשטאָט. זעהט מען דאָ דאָך נאָך איינציגע זעהר אינטערעסאַנטע זכרונות. מעהר זכרונות ווי לעבעדיגע זאַכען.

די וואונדער-שעהנע מייזעלס-שוהל, ווי אַנדערע שעהנע טעמפּלען — איינס אין אַ ירושלים-גאַס — זענען אַ גאַנצע וואָך אָהן מנינים.

וואָס ק"ק פּראַג איז אַמאָל געווען, זעהט מען אויפ'ן הייליגען אָרט, ס'הייסט טאַקע אויפ'ן בייעם. וויכטיגע נעמען אין דער יודישער היסטאָריע, אויך דעם לעמבערגער-פּראַגער רב שלמה יהודה ראַפּאָפּאָרט (שי"ר) און יודען גדולי-הדור. פון וועלכע די אייניקלעך זענען היינט ביי די שונאי-ישראל, גו., און אויפ'ן איבער טויזענד יעהריגען בית-עולם מיט'ן אַלטען מוזעאום, אַלסדינג אין א הויף ערגעץ, זעהט מען די קדושה און די מערטירעריי, וואָס נאָר אונזער פאָלק האָט אַזוינס אויפצווייזען, אויך דעם קבר פון מהר"ל מפּראַג דערזעטער.

מיט אַ לעבען געבליבען דערהאַלטען איז די אַלט-ניי (אָדער על-תנאי) שוהל, נישט גרויס און פּראַסטע בעלי-בתיש רעסטאַווירירט און אַן אַלטער פון פיל-פיל יאָהרהונדערטער. דאָ טרעפט איהר מנין שבת, זאָגאַר פול און אפשר (ממש אפשר!) אַ פּאָר תלמידי חכמים אויך. דאַנעבען איז די קהלה מיט'ן באַמען יודיש ראַטהויז מיט אַ העבראַאישען זייגער אויפ'ן טהורעמעל. און אין דער קהלה דווקא אַביסעל לעבען מיט רעש.

גאָר נישט אין דער געגענד מוז מען געהען זוכען די ציוניסטען אין אַ קאַפע-הויז, „קאַפע אַטער מאַן", אָבער מיט אַ גאַנצען איינענעם בנין מיט זאַלען גרויסע און קליינע, אַנגערופען „בית עם". אויסלענדישע יודישע סטודענטען, ציוניסטען און שונאי-ציון, טרעפט מען גאָר אַ סך אין פּראַג, יודען האָט די שטאָט ביי אַ 600000 מענשען בכלל. איבער 200000. ערשט דורך אַ לאַנגזאַמער דערציהונג האָט מען זיי געוועהנט, אַז זיי שטייען און מעלדען זיך ביי דער קאָנסקריפּציע רוב יודיש.

די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אַרבייט אין פּראַג ווי אין טשעכיען בכלל מוסטערהאַפט, געטריי און ערליך און איז אָרגאַניזירט אין דער ברייט פיל שטאַרקער ווי אין מזרח - אייראָפּע. אָבער דאָס יודישקייט ליידער פון די יודען איז נעביך בכלל שטאַרק געשלאָגען אויף דער ערד...

ניי'ער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזער לעבן

ניי'ער פאָלקסבלאַט

מאָנטאָג 10 — טז — תמוז תרצ"ג

יולי

זון-אויפגאַנג 3.27
זון-אונטערגאַנג 7.56

זאַליטשקעס פון אומזאַץ-שטייער פאַר'ן יאָהר 1933

און אַנדערע וויכטיגע מיניסטעריאַלע פאַראָרדנונגען

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, האָט דער צענטראַלער קליינהענדלער-פעראיין פאָמאָרסקאַ 15 איינגעפיהרט, אַלגעמיינע וועכענטליכע שמועסען, וועלכע טראָגען דעם כאַראַקטער פון אינפאָרמאַציע-פערזאַמלונגען בנוגע אַקטועלע לויפענדע פראַגען, איינפיהרענדיג די שמועסען געהט דער פעראיין אַרויס פון שטאַנדפונקט, אַז אַזאַ מין אַרט צוזאַמענקונפטען בינדען דעם מיטגליד, מאַכען איהם קולטורעל, געזעלשאַפטליך, וועקט אין איהם דאָס געפיהל פון אחדות און דאָס איז פון אַלע אַרט סיורפריזען.

אויף די נעכטיגע שמועסען האָט דער צענטראַלער קליינהענדלער-פעראיין אויפגעקלערט פאָלגענדע ענינים:

זאַליטשקעס פון אומזאַץ-שטייער

דעם 15 ד. ח. איז צאָהלבאַר די ערשטע „זאַליטשקע" פאַר'ן יאָהר 1933. דער האַנדעל צאָהלט אין יאָהר 1933 נאָר 1 פראָצ. פון אומזאַץ. ביז יעצט האָט ער געצאָהלט 2 פראָצ. אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם ווערען שוין די „זאַליטשקעס" גענומען לויט'ן 1 פראָצענט, דאָס הייסט, יעדער זאַליטשקע – 10 פראָצ. לויט'ן אומזאַץ פאַר'ן יאָהר 1932. די קליינהענדלער דאַרפען לייגען גרויס אַכט אויף די צוגעשיקטע נאָקאַזען, ווייל מאַנכע שטייעראַמטען האָבען די זאַליטשקעס בערעכענט לויט'ן 2 פראָצ. און אין אַזאַ פאַל דאַרף דער פּע-טענט, ווענדען זיך צו דער אָרגאַניזאַציע, אין וועלכע ער געהערט אום דעם טעות פאַריכטען.

האַלב-יעהריגע פּאַטענטען פאַר פּענסיאָנאַטען

דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום האָט אַרויסגעגעבען דעם 15/5 ה. י. אַ צירקולאַר אויפ'ן סמך פון אַרט. 94 פון געזעץ וועגען אומזאַץ-שטייער, וועלכער דערלויבט צו פיהרען אין יאָהר 1933 פּענסיאָנאַטען, וועלכע ווערען אָנגעפיהרט דורך ערד-בעזיצער אויף זייער אייגענטום, לויט אַ 4 קאַטעגאָריע פּאַטענט, גילטיג אויף 6 מאָנאַטען, בעפרייענדיג זיי פון צאָהלען אומזאַץ-שטייער, אויב די צאָהל צימערן איז נישט מעהר ווי 12.

אין וועלכער שפּראַך דאַרף מען פיהרען האַנדעלס-ביכער

ווייטער איז אויפגעקלערט געוואָרען דער צירקולאַר נ. 4724/4/33 פון 23/5-1933 אין וועלכען דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום זאָגט, דאָס האַנדעלס-ביכער וועלכע ענטשפּרעכען דעם האַנדעלס-קאָדעקס קענען געפיהרט ווערען אין דער נישט פּוילישער שפּראַך. דערפאַר אָבער ביכער, וועלכע ווערען געפיהרט אויפ'ן סמך פון פּאַראַגראַף 2 פון דעם פינאַנץ-מיניסטעריאַלער פאַראָרדנונג פון 13/4-1932 (דז. או. נר. 41 פּאָז. 412) אויך די פעראיינפאַכטע בוכפיהרונג קענען געפיהרט ווערען אין אַ פרעמדער אייראָפּעאישער שפּראַך, נאָר מיט'ן הסכם פון דער שטייער-מאַכט!

וועגען פערניכטען קאָנפיסקירטע חפצים

דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום האָט אויך אַרויסגעגעבען אַ צירקולאַר פון 30 מאַי 1933 ל. ד. IV 1994/3/33 אין וועלכען ס'איז אויפגעקלערט געוואָרען, ווי אַזוי זיך צו בעגעהען מיט די קאָנפיסקירטע חפצים דורכ'ן שוועבעלעך-מאָנאָפּאָל זאַפּאַלניטשקעס און ווייטערע טיילען אויף שטיינדלעך צו זאַפּאַלניטשקעס דאַרפען געהאַלטען ווערען אין אַקציזען-אַמט, ביז די קאָנפיסקאַציע געהט אַריין אין קראַפט. נאָכדעם ערשט ווערען זאַפּאַלניטשקעס אין דער צאָהל ביז 10 שטיק, טיילען – אין דער צאָהל ביז 100 שטיק, פערניכטעט.

דאָס פערניכטען דאַרף פאָרקומען אין אָנוועזענהייט פון לייטער פון אַקציזען-אַמט. וועגען דעם פערניכטען, מוז צוזאַמענגעשטעלט ווערען אַ פּראָטאָקאָל, אונטערגעשריבען פון אַלע אָנוועזענדע.

ביים קאָנפיסקירען זאַפּאַלניטשקעס איבער 10 און טיילען איבער 100, דאַרפען די חפצים איבערגעשיקט ווערען נאָך וואַרשא, וואו זיי וועלען געהאַלטען ווערען ביז'ן אַרויסגעבען ווייטערע פאַראָרדנונגען דורכ'ן פינאַנץ מיניסטעריום.

ווער עס לאָזט זיך וואויל גיין

און ער ווידער לאָזט זיך דוקא וואויל פאָהרען...

(2) צו דעם שאָפער וולאַדיסלאַוו נאָוואַק'ס טאַקסובקע אויף רוג אַנדושעיא און גדאַנסקאַ איז צוגעקומען אַנ'עלעגאַנט-געקליידעטער יונגערמאַן מיט אַ וואַליזקע, זיך אַריינגעזעצט אינעווייניג, מעשה משה-גרויס, ערקלערט, אַז ער איז אַצוגעפאָהרענער אורח, און געהייסען דעם שאָפער, ער זאָל איהם אַרומפיהרען ווייזען די שטאָדט לאָדז. ווי זי זעהט אויס פונ'אינעווייניג און אין דרויסען.

טאַקען אַזאַ גלענצענדען פּאַסאַזשיר איז איצט אַ זעלטענהייט, און דער שאָפער איז טאַקי געוועזען מלא שמחה, וואָס דוקא איהם האָט זיך געמאַכט אַזאַ געלעגענהייט.

האָט ער אַ נעהם געטאָן דאָס רעדעל אין דער האַנד אַריין ויסעו – און ער האָט אָנגעהויבען צו רודערן...

די טאַקסובקע איז זיך אַזוי געלאָפען און געלאָפען איבער דער שטאָט, דער שאָפער האָט בעת מעשה געמאַכט פאַרן עלעגאַנטען גאַסט פערשידענע ערקלערונגען און ענטפּלעקונגען בנוגע דער הערליכער עיר ועם בישראל – לאָדז...

און ער וואָלט אַזוי געקאָנט פאָהרען ווייטער ביז צו כל נדרי, אַ שטייגער, ווען ער בעמערקט נישט אַז דער פּאַסאַזשיר זיינער הויבט זיך אָן הינטערווייליגען אַרויסרוקען פון דער טאַקסובקע, פרי צו מאַכען פיס...

דאָ האָט דער שאָפער פאַרשטאַנען די מעשה, אַז עס שמעקט מיט אַ לאָדזער טאַנ-טעגליכקייט— מיט אַ פּשוט'ען באַנקראָט – און ער האָט זיך לאָז געטאָן „אויפ'ן גאַנצען בענזין".

אָפּשטעלען האָט ער זיך ערשט אָפּגעשטעלט נעבען אַ פאַרביי-גייענדען פּאָליציי-פּאַטרול. און מ'האָט דעם „צוגעפאָהרענעם גאַסט" פערהאַלטען.

קודם איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער צייהלער האָט אויסגעשלאָגען 130 זלאָטעס מיט 60 גראָשען, און אַז דער פויגעל-בחור הייסט הענריק קאַספּשינסקי (פון זגערזשער 109), און אַז ער האָט נישט אַ גראָשען צו בעצאָהלען פאַר דער יעזדע...

הלמאי און צו וואָס עס האָט איהם געטויגט די לוסט-רייזע אויף דער טאַקסובקע, וויל ער נישט דערקלערען.

ער האָט פערקויפט אַ בהמה מיט אַ קאַלב

אָבער קיין גאַנצער אָקס, ווייזט אויס, איז ער שוין גאַרנישט!

(2) אויפ'ן פּאָליציי-פּאָסטען אין ווידזעוו האָט זיך געמאָלדען דער פויער וולאַדיסלאַוו געיזאַ, באשר בכן – האָט ער דערציילט – ווען ער איז מיט די באַהן-שינעס צוזיקגעגאַנגען פון ווידזעוו (ער גופא וואוינט אינם דאָרף רושעץ) זענען איהם בעפאַלען 4 באַנדיטען, צוגערויבט ביי איהם 105 זלאָטעס, וואָס ער האָט אָפּגעלייזט פאַר אַ פערקויפטע קיה מיט אַ קעלבעל. איהם געבונדען מיט שטריק, און אַוועקגעלייגט איהם אַ געבונדענעם אויף די שינעס, ער זאָל זיך נישט קאָנען ריהרען, און די באַהן זאָל איהם איבערפאָהרען.

ס'מייטש — עס זענען דאָך דאָ עדות, וואָס האָבען איהם געפונען אין אַזאַ ביטערען מעמד, וואָס האָבען איהם אָפּגעראַטעוועט דאָס לעבען, און – אָט זענען זיי טאַקי!

אַז מען האָט אָבער אָנגעהויבען דעם ענין נעגוי' חוקר ודורש צו זיין, נאָכצופרעגען דאָ און דאָרט, איז מען דערגאַנגען אָט וואָס:

די קיה מיטן קעלבעל האָט ער טאַקי פערקויפט, כמה שנאמר – אַזוי ווי ער האָט געזאָגט, אָבער ווייטער איז די געשיכטע פון דער היסטאָריע צוגעגאַנגען גאַנץ אַנדערש...

דאָס אָפּגעלייזטע געלד האָט ער אָבער, לא עליכם, אין גאַנצען פערטרונקען און פערהוליעט אין אַ שענק. און אַזוי ווי ער האָט, קומענדיג צו זיך, גרויס פחד געקראָגען פאַר זיין אשה – ווייזט אויס די ריכטיגע אשת חיל! – האָט ער זיך אַליין געבונדען מיט די שטריק, וואָס ער האָט געפיהרט אויף זיי זיינע בהמות צו פערקויפען, און זיך אַוועקגעלייגט אויף די שינעס, אויף אַנ'אָנגעהעוו-דיג אָרט, אַז דורכגייער זאָלען איהם אָפּראַטעווען, נאָך איידער אַ צוג וועט אָנקומען.

הכלל, ווי איהר זעהט. איז עס איהם יאָ געראָטען, און – נישט געראָטען..

דערוויילע האָט מען איהם פּריינגעזעצט.

און.. לערנט זיך דעם מוסר השכל: — מ'טאָר נישט וועלען נאַרען אַ ווייב: פּאָליציי האַלט קאָפּ!

דאָס מעסערשטעכעריי בליהט

לאָדז הויבט אָן צו ווערען אַ געפעהרליכע שטאָט

(2) ס'הויבט אָן צו ווערען ממש לעבענס-געפעהרליך צו גיין שפּעט ביינאַכט, אָדער פאַרטאָגס איבער די לאָדזער גאַסען.

די לאַמפּען ווערען — מחמת שפּאָרזאַמקייט אוודאי — צו פריה אויסגעלאָשען, און אין די פינסטערע אָפּגעלייגטע גאַסען דרייען זיך אָפּט אַרום פערדעכטיגע פערברעכערישע פערשוינען...

אָט האָבען נעכטען פאַרטאָג פּאַסירט 2 פאַלען, ווען צוויי פרידליכע מענשען, זענען קלינגענדיג אויפ'ן סטרוש, ביי די טויערען, וואו זיי וואוינען געפעהרליך צושטאָכען געוואָרען דורך מעסערס: איינער הייסט קשיאַל זאַמעל (פון מיעלטשאַרסקיעגא 23) און דער צווייטער – יוזעף פּלישקאַ (פון זאַגאַיעוויקאָווא 59).

אין דעם ערשטען פאַל איז געווען אַיין מעסער-שטעכער, וועלכער איז אַנטלאָפען,, און אין דעם צווייטען פאַל זענען געווען גאַנצע צוויי, וועלכע האָבען פריהער אַרויסגערופען אַ קריגעריי.

מען האָט זיי אַרעסטירט.

זיי הייסען: מיכאַל אַבאַרטסקי (קאָנצעטיקאַ 33) און יוזעף טאָמטשיק (בראַטערסקאַ 22).

*

(א) אויף פּאָלודניאָוואַ באַס האָבען דורכגייער געפונען ליגען אין אַקאָלוזשאַ בלוט דעם 26-יעהריגען פעליקס מאַליבאַוסקי. ביי וועלכען דער קאָפּ און אַ האַנד זענען געווען מורא'דיג צוהאַקט מיט מעסערס און העקלעך.

איהם זענען בעפאַלען דריי אומבעקאַנטע פערשוינען, וועלכע האָבען איהם לכתחילה אָנגעהויבען צו זידלען, און איהם דערנאָך אַזוי „צוריכט געמאַכט", אַז ער גוססט אין שפּיטאָל.

מען איז זיך משער, אַז דאָ האָט מען צו טון מיט אַ פערזענליכען נקמה אַקט.

אין דער דאָזיגער ריכטונג ווערט אויך געפיהרט די אויספאָרשונג.

דער באַהן-פערברעכער איז ניט צופרידן

דרעוויטש אַפּעלירט, דער פּראָקוראָר — אויך

(2) כידוע, איז מיט עטליכע טעג צוריק פערמשפט געוואָרען אויף 8 יאָהר טורמע דער 36-יאָהריגער יאַן-קאָנטראַר דרעוויטש, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען אין צוגרייטען באַהן-אַטענטאַטען דורך אַרויסשרויפען באַהן-שינעס אויף דער ליניע לאָדז-זגערזש און אויפ'ן בלאָק הינטער זשאַביעניץ.

דער פּראָקוראָר סקאַמפּסקי, וועלכער האָט געשולדיגט דרעוויטשן, איז אַרויס פון דעם פּרינציפּ, אַז 8 יאָהר זיצען איז צו קנאַפּ פאַר אַזאַ פערברעכען. און ער טראָגט אַריין אַנ'אַפּעלאַציע.

דרעוויטש ווידער האַלט, אַז דער אורטייל איז אַ צו האַרבער, און ער אַפּעלירט דעריבער אויך.

ביידע צדדים האָבען אַרויסגעפאָדערט אַפּשריפטען פונ'ם פּסק-דין מיט'ן אָנגעבען די מאָטיווען.

נייע רעדוקציע פון טעלעגראַף און טעלעפאָן-טאַריף

אויף דער פּאָסט איז איינגעפיהרט געוואָרען אַ רייהע רעדוקציעס אין טאַריף און נייע אינאָוואַציעס:

די טאַריפען פון 1 יוני פערקלענערען ז. ב. די אָפּצאָהלען פאַר:

1) דרינגענדע דעפּעשען (דרינגענדע): א) אָרטיגע פון 15 – אויף 10 גראָשען פונם וואָרט, און 2) אויסערשטאָטישע – פון 45 אויף 30 גראָשען.

דאָס אָנגעבען טעלעגראַמען דורך אָבאָנענטען אויפ'ן טעלעפאָנישען וועג פון 50 אויף 30 גראָשען, פאַר יעדערע אָנגעהויבענע 100 ווערטער.

עס זענען אויך איינגעפיהרט געוואָרען געוויסע אינאָוואַציעס, וועלכע זענען לעת עתה נישט אָנגעווענדט געוואָרען אין לאַנד-פערקעהר, ווי דהיינו:

1) טעלעגראַמען מיט גראַטולאַציעס, בעצייכענט מיט XLT – 5 גראָשען פאַר אַ וואָרט.

2) אַבאָנעמענט פון טעלעגראַפיש ווייטשרייבענדע אַפּאַראַטען אויף שטאָטישע און צווישענשטאָטישע נעצען.

3) שטאָטישע געשפּרעכען מיט'ן רופען צום געשפּרעך-ביידעל.

4) געשפּרעכען, אַבאָנירט בייטאָג.

5) געשפּרעכען אויף אַ פאַראויסבעשטימטער צייט.

אַנ'אַעראָפּלאַן פון דער לאָדזער וואָיעוואָדענשאַפט

(א) די לאָדזער אָפּטיילונג פונ'ם לעגיאָניסטען-פערבאַנד האָט אונטערגענומען די איניציאַטיווע צו איינקויפען דורך דער לאָדזער וואָיעוואָדענשאַפט אַ קאַמפּס-אַעראָפּלאַן, וועלכער זאָל געשענקט ווערען פאַר מלחמה-שוץ-צוועקען.

אין שייכות דערמיט זענען נעכטען פערשפּרייט געוואָרען אין דער שטאָט פלוג-בלעטער, מיט'ן אויפרוף צו בעשטייערן נדבות פאַר דעם צוועק.

אַרעסטירט אַ קאָמבינאַטאָר,

וועלכער האָט מאַניפּולירט מיט „פּאַ-ראַ ניע-פּאַראַ"

(2) אין טויער אויף אַנדזשעיאַ 36 איז פערהאַלטען געוואָרען עפּיס אַ פערשוין מחמת אַנ'אָוואַנטורע.

ווי ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען איז דער סקאַנדאַל אויסגעבראָכען צוליב שווינדלערישע מאַניפּולאַציעס מיט צוקערלעך („פּאַראַ-ניע-פּאַראַ").

דער פערהאַלטענער הייסט אַנטאָני שימטשאַק, אָהן אַ שטענדיגען וואוין-אָרט.

פערהאַלטען גנבים

(2) אַ פּאַטרול פון אויספאָרשונגס-ביוראָ האָט נעכטען ביינאַכט אויף וואָלטשאַנסקאַ גאַס בעמערקט צוויי פערשוינען מיט וואַליזקעס אין די הענד.

היות איינער פון די חברה-לייט איז געווען בעקאַנט די פּאָליציי-פונקציאָנערען, האָט מען זיי געוואָלט אויסלעגיטימירען. אָבער אָנשטאָט אָבצושטעלען זיך האָבען זיי גענומען מאַכען פּליטה, וואַרפענדיג די וואַליזקעס. זיי זענען אָבער געכאַפּט געוואָרען. דאָס זענען די בעקאַנטע גנבים עמיל רעשקע און אָסקאַר לאַמערט. די וואַליזקעס זענען געווען פול מיט גנביש געצייג. זיי זענען געגאַנגען איבערנעכטיגען אין חד גדיא.

אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט

באַנדאַזשען, קאָרסעטען, אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פּלאַטפוס-איינלאַגען בעבען פיס-שמערצען אַלס נאָך גיפּס-אָבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פּעטריקאָווער 119, טעל. 231-81

צווישען „דאלאר געליטענע"

געזעהען, געהערט און פערצייכענט

גאר ביידע געסט, ביידע פנים'ער, ביידע יודען און ביידע יודענעס, זעהט מען לעצטענס אויף דער פעטריקאווער גאס. אויף דעם שטיקעל פעטריקאווער צווישען סאלודניאווא און צעגעלניאנא, האבען זיך בציאוהעט פרישע „סוחרים", און רעדען עפעס די דאזיגע „סוחרים". נישט וועגען מאנופאקטור, קריזיס, פעקלעך, וועקסלען, פראטעסטען, באנקרוט, אוד באלאשטש, נאר גאר וועגען עפעס אנדערש. די „סוחרים" זענען נישט קיין קריזיס-געליטענע, נאר... דאלאר-געליטענע.

ווער זענען זיי, די דאלאר-געליטענע? דאס זענען כלות און חתנים, וואס קומען טאג-טעגליך אויף דער „געלדע" א שמעק-טון, מיט וויפיל דער צדן איז קלענער געווארען. יודען, וואס האבען געגעסן קדחת מיט זויער-מילך, און זייער גאנץ לעבען זענען זיי געשלאפען אויף די מיט „לאקשען" אנגעפיהלטע שטרויזעק. פויערען פון די דערפער, וואס האבען אויסגעקאפעט די ערדענע טעפ מיט די אמעריקאנער דאלארען — אלע דרעהען זיי זיך אויף דער „געלדע" מיט די „פעקלעך" און זיפצען שווער אויף דער ביטערער מפלה פון „מיסטער לאקש".

— ווער האט זיך געקענט ריכטען אויף אזא בראך, זיפצט א פראוויניצער יודעל מיט אן אפגעגלאנצטער יופיצע. אזא גבור, די וועלט האט דאך פאר איהם געציטערט. מלכים האבען דאך פאר איהם די קעפ געבויגען. ער האט דאך געבראכט פרייד, בחת און גליק. וויפיל יודען האבען איהם, דעם דאלאר, געזעהען אין חלום — א קלייניגקייט, דער דאלאר!.. ווען וואלט דאס געקענט אייבערפאלען, אז ער וועט מיט איינמאל ווערען א חולה נופל, און וועט פאלען פון די פיס ווי אן עפילעפטיקער, נישט געטראכט זאל עס זיין!..

אט געהט א פארעל, א בחור מיט א מעדעל. ביידע זענען זיי בלאס און נערוועז, וואו ס'שטעהען צוויי יודען, רוקען זיי אריין די אויערען.

— דו הערסט, גנענדעל? ער שטעהט שוין 5 מיט 80.

— זעהסטו, מענדעלע, כ'האב דיר געזאגט, מ'זאל בעסטען טוישען, נעכטען האט מען געוואלט געבען 6,00.

— אוי אפשר זאל מען איצט טוישען? מאר'גען קען ער דאך זיין מיט 20. א קשיא, וואס ס'קען איצט געשעהען, די הארסטו וויסטו גנענדעלע, אז נאך „נפול" שטעהט „תפול", ד. ה. או ס'הייבט אן געהען באר-אראפ, ברעכט מען ס'גענצק.

— ווארט נאר, לאמיר נאר הערען, וואס יודען שמועסען — זאגט די כלה.

— יודען שמועסען! — ביזוערט זיך דער חתן, יודען ווייסען פון זויער חיות צו זאגען. דער עיקר איז וואס רויזוועלט זאגט — איך הייס טוישען און בעציג!..

— וואס הייסט, דו הייסט? — „אבראזשעט" זיך די כלה — דערווייל איז עס דאך נאך מיין געלד. דו האסט שוין און שיטע געצאבייט דער-רויף? אז דו וועסט זיין באבך „הרי את", וועסטו געהען אין די הויזען — דערווייל האב איך די מאה, און ווער ס'האט די מאה, האט די דעה!..

— געוועגק, גנענדעלע, וואס איך, דיין חתן, מענדעלע זאגט דיר: דו וועסט אזוילאנג חכמה'נען מיט'ן לאקש, אז דו וועסט בלייבען אהן דאלארען, אהן חתן, און וועסט דיך אם ירצה השם עלטערען אין פריידען, און וועסט קומען א מערעל אויפ'ן עולם האמת...

„א יאק טאם זשידקי" רוקט זיך אונטער א פויערל מיט אן אויפגעשארצט בעזעל.

„א צאז קופאטער מא"? — פרעגט איהם א יודעל מיט א שפיציג בערדעל.

„א נא דאלארי דא כאלערי" — היצט זיך דאס פויערל, „צא טו פרודשע ז'שימי דאלאראמי, מאדאיאן אי פאדאיאן יאק קולאווא קראווא"!...

„א אילע פאן איך מא?" — פרעגט איהם ווייטער דאס יודעל מיט'ן שפיציגען בערדעל.

„א בא יא וויס!" — בלאזט זיך אן דאס פויערל און ווערט רויט ווי אן אמתער עש: — „צאלא זקופע דא דיאבלא, כששאלעם, קופיטש כאלופע, א טערא טא ג... ווארטא"...

„א מאושע פאן כצע זמיעניטש?" — שטעהט ווידער דאס יודעל צו צום פויערל.

„א אילע פאן דא?" — פרעגט דאס פויע'ל.

— „פיענטש פיענדזשעשאנט" — זאגט דער יוד.

— „אילע?" — קוויטשט דער פויערל דעם שטערן און קען עס נישט צעקייען — „יא שע ניע זנאם. יא שע זאפיטאם אז וראיטא" — האט דאס פויערל געענטפערט און איז אוועק.

רבותי, וויפיל שטעהט ער לויפט א יוד מיט א פערדיזעהטען דאשעק און דער שווייס ריבט איהם פון שטערן.

— ער פאלט! — ענטפערט מען איהם.

— אזוי? אזא אומגליק! אזא צרה! ס'איז זיך דאך נאר ס'לעבען צונעמען.

— זייט מוחל, פעטער, וויפיל האט איהר עס דאלארען, וואס איהר נעמט זיך אזוי צום הארצען?

— איך האב דאלארען? — האט דער יוד אויסגעגלאצט א פאר אויגען. פונוואנען קומט צו מיר דאלארען? זאל איך שלעכטס האבען, צי איך ווייס, ווי א דאלאר זעהט אויס...

— נו, טא וואס ארט עס אייך, אז דער דאלאר ליגט אין דר'ערד?

— וואס הייסט? און יענעמ'ס צרה איז גאר צרה נישט? יענעמ'ס אומגליק איז אויך אן אומגליק — א מיטלייד נעבעך אויף די יודען, וואס האבען דאלארען. איין גליק איז מיר געשעהען, וואס איך האב נישט קיין דאלארען, האט דער יוד געזיפצט און איז אוועק.

גאר ביידע פנים'ער, ביידע געסט, ביידע „סוחרים", און וועגען ביידע „מסחרים" רעדט מען איצט אויף דעם שטיקעל פעטריקאווער גאס.

אב—נעה.

שטאטישע זנאכערס

פון צייט צו צייט לייענען מיר אין די צייטונגען, וועגען זנאכערס, וועלכע היילען די סיגסטערע דארפישע בעפעלקערונג. זיי סטראשען מיט עין-הרע'ס און אזוי ארום ציהען זיי ארויס פון די פויערען די לעצטע גראשענס, און פעראורזאכען זיי נישט איינמאל שווערע שאדענס פונ'ם געזונד.

— און וואס בעשטייט זייער מאכט?

אהן א ספק צוליב דעם, וואס זיי קענען בעאיינפלוסען געוועהנליכע מיט מענשען זייערע אנחויזונגען, מיט גרויס געשיקקייט. לעזענדיג די בעשרייבונגען און די פאקטען, קענען מיר זיך נישט אויסוואונדערן פון דער נאאיוויטעט צווישען דעם דארפישען עולם. אבער — זאגען מיר — און אין די שטעט איז אויך נישט בעסער.

די שטאטישע „זנאכערס", וואס אן'אמת פערנעהמען זיך נישט מיט היילונג, נאר האבען טויזענטער אופנים כדי צו קענען משפיע זיין אויף מענשען, וואס זוכען דעם אמת — און דאך זענען זיי נאאיוו.

די „זנאכערס" געהען ארום איבער ביורא'ס און אינסטיטוציעס, וואו זיי זענען מכבד אינטעליגענטע מענשען מיט פאפיראסען, וואס זענען נישט לעגאל אויסגעארבייט. און זיי לויבען, אז די פאפיראסען זענען פיל בעסערע ווי פון מאנאפאל, ווייל זיי זענען אויסגעארבייט אויף א היימישען אופן, און אזוי ו.

דער שטאטישער אינטעליגענט, וועלכער האט פריהער פאר א מינוט געלאכט פונ'ם דארפס-מאן, גיט זיך אונטער דער השפעה און... קויפט זיי. — ער וויל זיך נישט בעזינען, אז די פאפיראסען פון האנד-אויסארבייטונג זענען נישט היגיעניש, און אז די הענד, וואס האבען זיי געמאכט, זענען זעהר זעלטען געוואשען געווארען, און גאך וואס ערגער קען זיין, זיי האבען געקענט שטאמען פון א קראנקען מענש.

דער טאבאק, וואס מען האט אויסגעארבייט די היימישע פאפיראסען, שטאמט אביסעל פון שמוגעל, אין אביסעל פון דעם אפפאל פון די מונדשטיקען, וואס מען זאמעלט זיי צונויף אויף די גאסען, צום סוף בעפוצט מען דאס אביסעל מיט מאנאפאל-טאבאק.

וואס דארף מען דא זיך אויסוואונדערן איבער דער נאאיוויטעט פון דער דארפישער בעפעלקערונג, וועלכע גלויבט נאך די זנאכערס.

י. ס.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ק. ליינוועבער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פעטריקאווער 127), א. פערעלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער (וואולטשאנסקא 37), ס. וואישיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

ביליגע אויספלוגען קיין קריניץ און טרוסקאוויעץ

די היגע אפטיילונג פון וואגאן-לי-קוק ארגאניזירט דעם היינטיגען מיטוואך הנחה-רייזעס קיין קריניץ און טרוסקאוויעץ.

דער אפפאהר קיין טרוסקאוויעץ וועט זיין מיטוואך 8 מינוט נאך 8 א זייגער אוועגד פון קאלישער באהן-הויף.

א באהן-בילעט פון דריטען קלאס בעטרעפט 26,90 זל. און פון צווייטע קלאס 38,10 זל.

דער אפפאהר קיין קריניץ וועט זיין מיטוואך 40 מינוט נאך 9 א זייגער אווענד, מיט א דירעקטען וואגאן פון פאבריקס-באהן-הויף.

א באהן-בילעט פון דריטען קלאס בעטרעפט 22,80 זל. און פון צווייטען קלאס 34,20 זל.

בילעטען קען מען בעקומען אין ביורא פון וואגאן-לי-קוק פיעטריקאווער 64, פון 9 פריה ביז 9 אווענד.

היינט און פאלגענדע טעג!

„אין געהיימער דינסט"

אין די הויפטראלען:

Nancy Carrol, George Rapt

אנהייב אין גאנצן, טעג 5 נאכמיטאג, שבת און זונטאג 2 בייטאג.

טעאטער „סקאלא"

יודיש דראמאטיש טעאטער אין פוילען

XVIII יאר **ווילנער טרופע** XVIII יאר

אנפ.: מ. מזאה.

היינט, מאנטאג, 9 אווענט

ערשטע פאפולערע פארשטעלונג צו ביליגע פרייזן

שרייט, כינע!

א פאסירונג אין 9 ריינען פון סערגיי טרעטיאקאוו, — יודיש: מ. מ.

רעזשי: יעקב ראטבוים.

סצענ. אויספירעמונג: שמעון סירקום. קלאנגען-מאנטאזש: ה. קאן.

אכטונג! די „ווילנער טרופע" שפילט אין לאדז ביז מיטוואך, ד. 19 ד. ח.

בילעטען צו בעקומען אין טעאטער „סקאלא" פון 11—2 און פון 5 נאכמ.

בלויז „טפררו" איז ווענינ
מען דארף נאך האבען לייצעם אויך

(2) זיצט אזוי דער דראשקער אברהם געלבארט (לאטניטשא 28) אויף די קאזלעס, און ווארטענדיג אזוי אויף פאסאזשירען — אויף רוג זשעראמסקיעגא און זשעלאנא — כאפט ער דערווייל א שטיקעל דרעמל, און זעהט אינ'ם חלום — טאקסובקע א בראך צו זיי...

פלוצים גיט ער א פינטעל מיט דער נאז, און דערזעהט, ווי עפיס א פערשוין ענטלויפט פון זיין דראזשקע, וויקלענדיג לייצעס.

דא האט זיך געלבארט גלייכצייטיג אריענטירט, אז די לייצעס זענען זיינע — און נישט לאנג געטראכט, האט ער א יאג געטון דאס פערדעל צו כאפען דעם גנב.

זיינע קאלעגען האבען איהם אינ'ם געיעג מיטגעהאלפען, און מ'האט דעם בחור געכאפט.

קודם האט מען זיך מיט איהם אפגערעכענט „פא סוואיסקו", און דערנאך איהם בחנם אפגעפיהרט אין קאמיסאריאט אריין, וואו עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז ער הייסט יאן סטאנטשישין, און איז אין ערגיץ נישט געמאלדען.

דאס איבערפאהרען מענשען
איז אין לאדז געווארען אן עפידעמישע ערשיינונג

(2) נעבען זלאטשעוו איז נעכטען איבערגעפאהרען געווארען אויף טויט דורך א לאסט-אויטא דער 69 יאהריגער בעטלער אראם מיצזשוויא. דער שאפער, פאשקיעוויטש קאנסטאנטי פון קאטאוויץ, איז פערהאלטען געווארען.

נעבען דער טראמוואי-סטאציע אין ראדאגאשטש איז ארונטערגעפאלען אונטער די רעדער פון טראמוואי די 23-יעהריגע גענאוועפא ניעדזשוויעדזקא, א דינסטמיידעל, פון קאניאווער שיספער-פולק-גאס 24.

זי איז שרעקליך צוקאליעטשעט געווארען, און צובראכען דעם לינקען פוס. פאגאטאוויע האט זי אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

(2) אויף רוג פיעטריקאווער און טשערוואנא איז ארונטערגעפאלען אונטער די רעדער פון טראמוואי נומער 11, די 32-יעהריגע זאפיא גראבאווסקא (גראבאווא 18). א שטארק צושעדיגטע האט מען זי אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף זאגזשיקאווא.

(2) נעבען גדאנסקא 74 איז איבערגעפאהרען געווארען דורך אן'אויטא, א געוויסע מיכאלינא אורבאניאק (שיעדלעצקא 10). פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט א היים. דער שאפער איז ענטלאפען.

(א) אויף זגערזשער גאס איז איבערגעפאהרען געווארען דורך אן'אויטא א געוויסער יצחק דאווידאוויטש (פון זגערזשער 112), ביי איהם אין צוקאלעטשעט דער קאפ און די פיס. פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט הילף.

Dr. med. **H. LUBICZ**

ספעציאליסט פאר ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.

צעגעלניאנא 7, טע. 141-32.

נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אווענד, זונטאג פון 9-11 בייטאג.

אקושערקעס דראהען מיט שטרייק
א סברא, אז די מענשליכע צרות הויבען זיך טאקע אן פון סאמע געבוירען ווערען...

(2) זייט א ריוה חדשים קומט פאר צווישען די אקושערקעס און די קראנקען-קאסע א פערביסענער קאמף, מחמת'ן איינפיהרען דעם סיסטעם פון אזויגערופענע „ראיאן-אקושערקעס, וואס דורך דעם ווערט א געוויסער טייל פון די קראנקען-קאסע אקושערקעס שטארק בעלעסטיגט מיט ארבייט און דער רעשט איז — ארבייטסלאז.

לעצטענס זענען די אקושעריקעס, דורך דער פארדערונג, מ'זאל צוריקשטעלען די שכירות'ן, ווי פערמיטלונג פון ז. ז. ז. ארו'יסגעטראטען מיט דער פארדערונג אויף דער ראיאן-סיסטעם, און אז עס איז געווען אייניער די ראיאן-סיסטעם אפשאפען.

בכדי שטארקער צו אונטערשטרייכען זייערע פארדערונגען, האבען די אקושערקעס הערקלערט, אז אין פאל ווען ס'זאל נישט קומען צו א הסכם, וועלען זיי פערשטרייקען.

א נייע מיטעל צו פאהרען
ס'זאל נאך אויסמאכען ביליגער, ווי די „וויטשיעטשקע"-בילעטען...

(2) דער שאפער העגריק קוביאק פון אוניעיאוו איז אין אוניעיאוו טאקי אריין איבערכאפען ס'הארץ אין א צוקערניעלע.

בעת ער איז ארויס צוריק אין דרויסען, האט ער דערזעהען, אז זיין טאקסובקע, ל. ד. 83950, איז איהם נעלם געווארען — ווי אין וואסער אריין...

איז ער אזוי געשטאנען און זיך געמוה'ט, וואס קען עס זיין די מעשה, און ער איז געקומען צום אויספיהר, אז די גנבים פון דער טאקסובקע וועלען דאך אוודאי אין א קליין שטעטל נישט פאהרען, ווארום מ'וועט דאך זיי גלייך פאקען.

מילא, איז איהם איינגעפאלען — ער וועט אויספאהרען אין לאדז א זאך טון...

וכך הוא — אין לאדז טאקי, אויף דער אויטאבוס-סטאציע אויף לוטאמירסקא-גאס האט ער זיין טאקסובקע אנ'אומבעשעדיגטע, מיט'ן זעלבען נומער געפונען גאנץ רוהיג און געמיטליך שטיין — ווי נישט זי וואלט מען גאר געמיינט.

ווי עס האט זיך ארויסגעוויזען, איז זי מיט עטליכע טעג צוריק געבראכט געווארען אויף דער אויטאבוס-סטאציע, דורך צוויי אומבעקאנטע פערשוינען, און דארט איבערגעלאזט געווארען אויף הפקר.

עס מאכט דעם איינדרוק, ווי די גנבים איז עס בלויז געגאנגען וועגען א בחנומ'דיגע נסיעה פון אוניעיאוו קיין לאדז, וואס עס איז אויך געראטען אדורכצופיהרען.

ספארט-בעוועגונג

„הכח" און „מכבי" פאלעז ארויס פון „א"-קלאס

די טאבעלע פון די מייסטער־שאפטען אין „א"־קלאס אין לאדז איז שוין פעסטגעשטעלט. די לעצטע ערטער אין דער טאבעלע פארנעהמען, ליידער, ביידע יודישע מאנשאפטען און לויט די פארשריפטען וועלען זיי ארויספאלען פון „א"־קלאס.

ווער איז דערין שולדיג?

מיר וואונדערען זיך נישט אויף „מכבי". די דאזיגע יונגע מאנשאפט האט נישט געהאט קיין גרויסע שאנסען באלד ביים אנהויב פון די פאר־מעסטונגען, הגם אין'ם שפילען וואלט מען גע־דארפט זיך ארויסרייסען פון דער געפעהרליכער סטרעפע און נישט פארנעהמענדיג קיין ערשט־קלא־סיגען ארט אין דער טאבעלע, האט „מכבי" זיך געדארפט אפשטעלען אזוי, אז זי זאל נאך קענען ווייטער בלייבען אין דער ערשטער קלאס אין לאדז, האבען אבער פערשידענע „אומשטענדען און אומ־שטענדליך" געברענגט הערצו. אז מכבי זאל בלייבען כמעט אהן א פערטיידיגונג און אהן א טויער־מאן, אזוי אז איהר גורל איז געוואָרען פולשטענדיג אפגעמשפט.

אנדערש איז געווען מיט „הכח". די אלטע רו־טינירטע מאנשאפט איז צוגעטרעטען צו דער היי־יעהריגע פארמעסטונגען, געשטארקט און פול מיט האפנונגען. אלע האבען דער מאנשאפט פאראויס־געזאגט גוטע רעזולטאטען. דעריבער האט קיינער פון אלע זייטען געזעהען, אז דער יודישער מאנשאפט זאל גארנישט לייכט אנקומען. מיט אלע מיטלען האט מען געזעהען, אז די יודען זאלען די מעטשעס פערשפילען, ברוטאל שפילען האט מען באר גע־קענט זעהען, נאר דעמאלט ווען מ'האט געדארפט טרעטען אויף די פיס פון „הכח"־שפילער, פערשי־דענע מאכינאציעס מיט ריכטער, האט מען גע־מאכט נאר דעמאלט, ווען „הכח" האט געשפילט. עפעס א געהיימע האנד האט געפיהרט אויף אזא אופן, אז „הכח" זאל בלייבען אויף די לעצטע ערטער. מיר וועלען נאך נישט אויסזאגען קיין סודות פון חדר. די צייט וועט אבער קומען און מיר וועלען נאך ווענען דעם רעדען.

מיר ווילען אבער דערמיט נישט זאגען, אז „הכח" איז אין איהר דורכפאל גארנישט שול־דיג. ס'איז נישט געווען קיין ערנסטע בעציהונג צו דער ארבייט, וועלכע מ'האט געפיהרט. צווישען די שפילער און דעם פעראיין האט נישט געהערשט די אידעאישע הארמאניע, וואס איז אונבעדינגט נויטיג געווען. די בעציהונג איז געווען אזוי־צי־זאגען א ריין־געשעפטליכע, וואס האט געמוזט גע־בען פאטאלע פאלגען, ס'האט געפעהלט איבער־געבענהייט און אמביציע און דאס דארף זיין ליערד־געלד אויף דער צוקונפט, סיי פאר די שפילער און סיי פארן פעראיין.

S.

מייסטערשאפט פון „א"-קלאס אין לאדז

אוניאן-טורינג — מייסטער פון לאדזער קרייז

די מייסטערשאפטס־קאמפען פון „א"־קלאס אין לאדזער קרייז ווערען שוין פערענדיגט. ס'איז נישט מעהר קיין ספק, אז די מייסטערשאפט וועט דער־גרייכען „אוניאן־טורינג", וועלכער געפינט זיך איצט אויבענאן אין דער טאבעלע און האט נאך צו שפי־לען איין־און־איינציגען מעטש מיט „מכבי". פאר וועלכען די טורייסטען האבען בכלל נישט וואס מורא צו האבען. די רעזולטאטען פון די נעכטיגע „א"־קלאסיגע מעטשען זענען געווען פאלגענדע:

אוניאן-טורינג — הכח 1:6 (0:3)

די טורייסטען געפינען זיך איצט אין אנ'אויס־געצייכנעטער פארם און האבען לייכט בעזיגט די יודישע מאנשאפט, וועלכע געפינט זיך איצט אין אונגעהויערע דעפרעסיע־שטימונג, צוליב די פער־שידענע שיקאנעס, וואס זי האט לעצטענס געהאט אויסצושטעהן.

ל.ט.ס.ג. — מכבי 0:9 (0:1)

ס'זעט שוין גארנישט אפראטעווען די יודישע מאנשאפט, וועלכע איז ערשט דאס ערשטע יאהר אין דער „א"־קלאס פון צוריק־ארויספאלען אין א נידעריגערע קלאס. אפשר וועט דאס זיין לטובה פון „מכבי", וועלכע איז באלד ביים אנהויב פון סעזאן נישט געווען צוגעגרייט צו קעמפען וועגען מייסטערשאפט מיט אלטע רוטינירטע און גוט־שפילענדע לאדזער „א"־מאנשאפטען.

ווי ס'זאל נישט זיין, האט „מכבי" נישט פער־דינט אויף אזא גרויסער מפלה. און ווידעראמאל האבען דערצו דער־פיהרט די פערטיידיגער און דער רעזערוו־טויערמאן, הגם די הילפס־ליגע האט גוט געשפילט, האט זי דאך נישט געקענט אפהאלטען פון דער גרויסער מפלה.

ביז דער העלפט האט זיך מכבי זעהר גוט פער־טיידיגט און איז געבליבען ביים פערלוסט נאר פון איין טויער, וואס איז דערגרייכט געווארען דורך ראדאמסקין, אויך אין די ערשטע 10 מינוט פון דער צווייטער העלפט האט „מכבי" זיך גוט געהאלטען, אבער פון דער מינוט אן ווערט „מכבי" איינגאנצען צוזאמענגעבראכען און טויערען שיטען זיך פשוט פון אלע זייטען, דער רעזולטאט איז געווען 0:9. די טוי־ערען האבען געשאסען ראדאמסקי (3), פאגאדזשינ־סקי (3), יאנעטשעק (2) און פאלטשעיווסקי (1).

ריכטער — אנדזשעאק.

ס.ק.ס. — וו.ק.ס. 1:0 (1:0)

דער וויצע־מייסטער אין דער טאבעלע, האט געשלאגען די מיליטער־מאנשאפט מיט 0:1. וו.ק.ס., וועלכע האט דעם סעזאן אנגעהויבען אזוי גוט, פאלט כסדר אין דער פארם און ליידט די לעצטע צייט לויטער מפלות.

ווידזעוו — ווימא 1:4 (1:2)

די ארבייטער־מאנשאפט האט זעהר לייכט בעזיגט „ווימא", וועלכע פיהלט זיך איצט שוין איבער־געגאנצען נישט בעדראהט ארויסצופאלען פון „א"־קלאס.

ספארט-שפילען

דער ניוואָ פון די ספארט-שפילען אין לאדז איז שטארק געפאלען. דאס איז שולדיג נישט נאר די איצטיגע פעריען-צייט, נאר די שוואכע ארגא-ניזאציע פון די פארמעסטונגען, וואס ברענגט צו דער שוואכער פעראינטערעסירונג מצד דעם פובּ-ליקום.

פון 4 מעטשען וואס האבען נעכטען געזאלט פארקומען, איז קיין איינער נישט צושטאנד געקו-מען, צוליב דעם וואס די מאנשאפטען האבען זיך נישט געשטעלט צום שפילען. ס'איז בלויז פארגע-קומען איין פינאל-מעטש אין קויש-באל פאר פרוי-ען מיט פאלגענדען רעזולטאט:

י. ק. פ. — ל. ק. ס. 12:19

דער רעוואנזש-מעטש צווישען די דאזיגע מאנשאפטען וועט פארקומען אין א שפעטערדיגען טערמין.

ליגע-מעטשעז איז לאנד

לעגיא — ל. ק. ס. 0:4 (0:3)

אין לאדז איז נעכטען פארגעקומען דער ליגע-מעטש צווישען דער ווארשעווער „לעגיא" און „ל.ק.ס." לעגיא איז ארויסגעטרעטען אין איהר בעסטען צוזאמענשטעל מיט נאווראט'ן, שלפער'ן און צעבולאק. ל.ק.ס. האט איבערגעשטעלט די מאנשאפט אזוי, אז קראש האט געפיהרט דעם אנגריף.

לעגיא האט באלד פון אנהויב שארף אטא-קירט און מיט ערפאלג. אין דער 7-טער מינוט דערגרייכט פושעודזשעצקי דעם ערשטען גאל פאר לעגיא. ל.ק.ס. האט איצט עטליכע גוטע מינוטען, אבער דער אנגריף נוצט נישט אויס אפילו די בעסטע פאזיציעס. באלד דערויף שיסט מאורער נאך א גאל אין לעדיגען טויער און אין עטליכע מינוט ארום פערגרעסערט פושעודזשעצקי דעם רעזולטאט ביז 0:3 פאר לעגיא.

נאך דער פויזע פערגרעסערט לעגיא ווייטער דעם רעזולטאט דורך שלערן פון א פריי-שטויס. ביי די געסט האט אויסגעצייכנט געשפילט דער אנגריף, בעזונדערס די גאנצע פליגעל. ל.ק.ס האט געשפילט כאאטיש. ריכטער — א. שניידער אויס קראקא.

קראקאוויא — רוך 0:2 (0:1)

„קראקאוויא" האט געשלאגען דעם פאווארים אויף דער ליגע-מייסטערשאפט מיט 0:2 די טויערן האבען דערגרייכט קושעלינסקי און זשעלעגינסקי.

גארבארניא — פאדגוזשע 0:1

דער מעטש האט געדויערט 48 מינוט, ווייל אין דער צייט איז די מיליטער-זשאנדארמעריע ארויף אויפ'ן פלאץ און פערהאלטען דעם שפילער פון פאדגוזשע קרעט, וועלכער האט אלס מיליטער-מאן גענומען אנטייל אין שפילען, פאדגוזשע האט דאן פערלאזען דעם פלאץ.

פאגאן — ווארשאוויאנקא 1:1

דאס שפילען איז געווען אינגאנצען נישט אינטערעסאנט. דאס טויער פאר „ווארשאוויאנקא" האט דערגרייכט פיאסט, פאר „פאגאן" — ניעכטשאל.

פאלאניא מייסטער פון „א"-קלאס אין ווארשא

פאלאניא — סקרא 2:4

נאך א פערביסענעם שפילען האט „פאלאניא" געוואונען דעם פינאל-מעטש מיט „סקרא".

די ספארט-אימפרעזעס

אין יום-טוב פון „6. שערפיען"

דער לעגיאניסטען-פערבאנד אין לאדז אר-דענט איין גרויסע פייערליכקייטען דעם 6 אויגוסט, אין טאג ווען פילסודסקי'ס לעגיאנען זענען ארי-בערגעטרעטען די פוילישע גרעניץ. אין דעם טאג וועלען פארקומען אלגעמיינע פייערליכקייטען און גרויסע ספארט-אימפרעזעס מיט פאלגענדען פראָ-גראם:

5 אויגוסט 7 אזייגער זאמעלפונקט פון אלע ארגאניזאציעס אויף דאמבראווסקי-פלאץ און מארש מיט א אָרקעסטער צום קאשטשושקי-דענקמאל, וואו ס'וועט געלעגט ווערען א קראנץ.

19,45 מיליטערישער ערָאפּלאן וועלען 20 מינוט פליהען ארום דער שטאט און ווארפען ליכט-ראקעטעס.

דעם 6 אויגוסט וועלען פארקומען ציקליס-טען-געיעגען אויף 10, 50 און 100 קילאמעטער מיט דער מעטע אין העלענאוו. אויפן פלאץ אין העלענאוו וועט פארקומען א גרויסער באקס-עלי-מינאציע-מעטש און דאן א גארטען-פערוויילונג.

זי איז א פרוי

(סקיצע)

פון ב. באטוויניק

די גרינבערגס זיינען שוין פערהייראט א יאהר ניינצען, און זיי לעבען צווישען זיך זעהר פיין און פרידליך. ס'עלטסטע קינד, א טאכטער, וועלכע איז אכצעהן יאהר אלט, האט דעם יאהר חתונה געהאט. אפילו צו יונג חתונה געהאט: די מאמע האט זיך א ביסעל געערגערט דערפון. ווי עס זעהט אבער אויס, וועט דער יונגער איידעם זיין גוט. ער איז אן ערליכער יונגערמאן. די יונגערע צוויי קינדער, יונגלעך, זענען שוין גאנץ היבשע, דער יונגסטער איז שוין פערצעהן יאהר געווארען. די שווערע, די שטורמישע און אומזיכערסטע יאהרען פון דעם פערהייראטען לעבען זיי שוין אריבערגעקומען, און עס האט זיך ביי זיי אנגעפאנגען דער רוהיגער שטילער לעבען, ווען זיי זיינען נאך ביידע גאנץ יונג — ער פינף און פערציג יאהר, און זי צוויי און פערציג.

די רוהיגע צייט איז הויפטזעכליך קענטיג אויף איהם. פון איין זייט ציהט איהם נים מעהר צו געהן ערגיץ פערברענגען אליין, און פון דער צווייטער זייט קוקט זי, זיין פרוי, נישט מעהר מיט פערדאכט אדער מיט א טענה, ווען ער געהט ער-גיץ אליין.

זי אבער, וועלכע איז אייגענטליך אלע מאל געווען א שטילע און פעראנטווארטליכע פרוי, מאמע און באלעבאסטע, איז דוקא צוגעקומען צו עפעס אן אונרוהיגקייט. זי האט ערשט גענומען בענקען, זוכען, פאדערען, שטרעבען. די צייט פון זיין פער-יאגט פון דער האדעוואניע פון קליינע קינדער איז אריבער, צייט האט זי נענוג; איהר פאמיליען-לעבען איז אלגעמיין איז אין ארדנונג. און דא איז זי באר א גאנץ יונגע פרוי; זי קוקט אויס גוט, זי איז בע-וואוסטזיניג, אז זי האט א שעהנעם אויסזעהן — אן אפעטיטנעם אויסזעהן.

צוליב איהר אויסזעהן אדער, ריכטיגער גע-זאגט, איהר באלעבאטישען אויסזעהן און בענעהמונג — און גאר קיין יונגינקע איז זי דאך אויך נישט, קיין שפרינגערקע אין די אויגען איז זי אודאי נישט — פיהלט זי נישט אויף זיך אט יענע מענערשע בליקען וואס אמאל. מען וואגט נישט צו פרעסען איהר מיט די אויגען; און עס קען זיין, אז עס איז דערפאר וואס זי געפינט זיך נישט צווישען אזעלכע, זי וועט דאך נישט געהן זוכען אזעלכע, זי איז דאך א רעספעקטאבלע, טיף ערליכע פרוי.

זי בענקט אבער נאך דעם. ערשט איצטער האט זי זיך פערבענקט נאך בליקען, נאך קאמפלי-מענטען. ערשט איצט איז דאס איהר אזוי נויטיג, און זי איז אזוי בערעכטיגט, ווייל זי ווייס אז זי איז א בע'חנ'טע פרוי. צו איהר פרויען-חן פעהלט אט יענע בליאסקעדיגע געזעטיגטקייט וואס קומט פון הערען א קאמפלימענט פון פיהלען אויף זיך א חנ'דעל און א בליק פון אימיצען וואס איז ווי רעגען-טראפענס און זונען-שיין פאר פלאנצען.

איהר מאן איז א רוהיגער, און ער איז אלעמאל זיכער אין איהר געטריישאפט צו איהם. עס ארט איהם נישט וואס זי טוט אן, ווי זי פוצעמט זיך. ער זעהט גאר נישט.

אמאל, ווען נאך א טאג שווערער ארבייט, זיצט ער ביים טיש מיט דער צייטונג, קומט איהר אן א סענטימענטאלער מאמענט און זי גיט א פרעג:

— זעה נאר, ס'קליידעל פאסט מיר?

ענטפערט ער מיט אינגעדולד.

— איך האב בילכערע זארגען.

איינעמס אויגען אויף זיך האט זי שוין לאנג בעמערקט. דאס זענען די ביטערע אויגען מיט די גערדיכטע ברעמען פונ'ם מילך-יוד, אן עלטערער יוד.

א יוד פון עטליכע און זעכציג יאהר, וועמעס בארד עס האט גענומען ווערען קירצער און קיר-צער, איז געבליבען אן אלמן, קוקט שטענדיג אויף איהר און רעדט צו איהר מיט א מאדנער איידעלקייט.

וואס אייגענטליך האט ער צו איהר וואס צו רעדען? גאר נישט. ווען ער טראגט ארויף צו איהר מילך, זאגט ער אן איידעלען גוט מארגען, און ער קוקט אויף איהר ביז זי בעצאהלט איהם.

זי זעהט ווי ער קוקט; זי ווייסט ווי אזוי ער קוקט אויף איהר, אין אט-אט ווילט זיך איהר פאר-נאנדערלאכען. עס ווילט איהר לאכען אי דערפאר וואס דער אלטער פערהארעוועטער און פערשמירטער איד איז איהר סימפאטיש, אי דערפאר וואס דאס טוט איהר טאקי הנאה. זי לאכט אבער נישט. דער אלטער קוקט אויף איהר מיט אזא פערטראכטקייט, אזש זי דערפיהלט זיין עלענדקייט, און זי פאנגט אן צו זעהן די גאנצע שטומע סצענע מיט א מענש-ליכען מיטגעפיהל.

זי וויל דוקא הערען קאמפלימענטען. זאל זיין כאטש פון דעם אלטען פערשמירטען יודעל. זי הויבט אן אויסצופרובירען איהרע פרויען-כחות, און זי זאגט צו איהם מיט א זיפץ:

— אי, מיין פריינד, וואס קומט ארויס אז מען איז שוין א גוטע בעל-הבית'טע? אז א פרוי איז יונג און האט א שעהנעם פנימ'ל, לעבט זיך איהר גוט, ווען זי איז א שלעכטע בעל-הבית'טע.

דא קריגט דער אלטער קוראזש און ער זאגט מיט א פרומער מינע:

— זאג יאהר אויף מיר, ווי יונג און שעהן איהר זענט.

א פערשעהמטקייט און א פערגעגיגענדיג זעטיגקייט צעשפרייט זיך אויף איהר פנים.

פון דעם קאמפלימענט געהט זי ארום א צו-שמייכעלטע דעם גאנצען טאג.

פארנאכט, ווען דער מאן קומט, עסט אפ זעצט זיך אוועק ארייננצוקוקען אין דער צייטונג, זעצט זי זיך לעבען איהם אוועק און פאנגט אן מיט א שפאסיגען קיצעלדיגען געלעכטערל:

— אי, איך זאג דיר, איך האב היינט אזוי געלאכט.

וואס? — פרעגט ער גלייכגילטיג.

— דער אידעל פון מילך האט מיך אפגעשא-טען מיט קאמפלימענטען. אזא בעל-הבית'טע ווי איך בין, ער קאן זיך גאר נישט אפוואונדערען.

דאן צולאכט זי זיך און קומט צום ריכטיגען פונקט, צוליב וועלכען זי האט געמאכט די הקדמה.

— דו ווייסט, לאכט זי קייקלענדיג זיך — ער האט דאך געזאגט, אז איך בין יונג און שעהן אויך...

נו, וואס זאגסטו נישט צו דעם יודעל?

— וואס האסטו זיך אוועקגעזעצט האקען א טשייניק? לאז מיר לעזען די צייטונג.

איהר פנים איז פערטונקעלט מיט א בייזקייט. א וועהטאגדיגער פערדרוס פערקלייבט זיך אין איהר בעליידיגט הארץ, און עס ווילט זיך איהר איצטער שטארק, שטארק צוקריגען זיך מיט איהר מאן. עס שטעהט איהר אבער נישט אן צו פיהרען ארגומענטען מיט איהם, ווייל אין גאנצען איז עס ארויס-געקומען צוליב דעם אלטען פערשמירטען יודעל.

— דו ביסט א גראבער יונג, — ווארפט זי צו א ווארט — און הויבט זיך אויף פון שטוהל און שטעלט זיך וואשען די געשיר.

איהר הארץ ווערט פון מינוט צו מינוט א געפיהלט מיט אלץ מעהר און מעהר ביטערען פער-דרוס, און עס טוט איהר מאדנע באנג וואס דאס איז בלויז אזא אלטער און אזא פערשמירטער און דערשלאגענער יודעל.

קרייץ=צוג געגען יודישע אדוואקאטען אין דייטשלאנד

ווייטערע שארפע בעגרענצונגען. — יודישע אדוואקאטען ווערט געראטען צו גרינדען קאלעקטיווע=קאנצעלאריעס

בערלין, (יט"א). דער בערלינער אדוואקאטען-פערבאנד האט נאך מעהר בעשרענקט די אפיציעלע רעגירונגס-בעגרענצונגען געגען יודישע אדוואקאטען.

דער פערבאנד האט פאראורטיילט אויפצולעזען אלע שותפות-קאנצעלאריעס פון ארישע און יודישע אדוואקאטען, וואס זיינען געגרינדעט געווארען זייט סעפטעמבער 1930. די פעראָרדנונג איז חל אויך אויף די יודישע אדוואקאטען, וואס מעגען פלוקטואירען אלס געווע. פראנט-קעמפער, קיין ארישע אדוואקאטען טארען אויך אין ע"גען נישט אריין סטרעטען צוזאמען מיט א יודישען.

שותפות-אונטערנעהמונגען מיט יודישע אדוואקאטען וואס זיינען נישט קיין געווע. פראנט-קעמפער זענען שוין לאנג פערבאטען, אויב אפילו די אונטערנעהמונגען עקזיסטירען זייט פיל יאהרען.

די יודישע אדוואקאטען אין בערלין האבען פון אפיציעלע קרייזען בעקומען אנצוהערעניש, אז אין זייערע אייגענע אינטערעסען זאלען זיי גרינדען „קאלעקטיווען" צו וועלכע עס קענען באטיריליך נישט געהערען קיין ארישער. דאס דאזיגע אנצוהערעניש האט אייגענטליך כמעט דיזעלבע קראפט ווי א פעראָרדנונג. לויט דער דאזיגער עצה זאל פון יעדען קאלעקטיוו מעגען ארויסטרעטען פאר'ן געריכט בלויז איין יודישער אדוואקאט א טאג.

מען דארף געדענקען, אז הגם אין בערלין האבען 1200 יודישע אדוואקאטען דאס רעכט צו פראקטיצירען, האבען אבער באמת העכסטענס 120 יודישע אדוואקאטען. ד.ה. קוים 10 פראצענט די מעגליכקייט צו ערשיינען יעדען טאג אין געריכט.

די ריכטער האבען בעקומען א שטרענגע פעראָרדנונג נישט צו בעשטימען יודישע אדוואקאטען אלס פערטיידיגער פון אמט אדער אויף וועלכע עס איז אנדערע רעכטליכע פונקציעס (קוראטארען, עקזעקוטארען, א.א.וו.) ריכטער, וואס וועלען איבערשרייטען דעם פערבאט, וועלען בעזייטיגט ווערען פון זייערע אמטען.

סוף=כל=סוף וועלען די דייטשע יודען פערלירען אלע בירגער=רעכט

ערקלערט וויצע-אינערן-מיניסטער פון דייטשען רייך

בערלין, (יט"א) דער אונטערשטאטס-סעקרעטאר אין רייכס-אינערן-מיניסטעריום דר. פפונדטנער האט געהאלטען א רעדע פאר דעם לעקטארען-קארפוס פון דער אקאדעמיע פאר רייכס-אדמיניסטראציע, אין וועלכער ער האט צווי. אנד. געזאגט, אז כוף-כל-סוף וועלען די יודען אין דייטשלאנד פערלירען אלע בירגער-רעכט.

דאס נייע בירגערשאפטס-געזעץ, האט דר. פפונדטער ערקלערט, וועט זיך שטיצען אויף דעם ראסען-פרינציפ. עס איז זעהר וויכטיג, אז עס זאלען אפגעשאפט ווערען אלע אנאמאליעס פון ביז איצטיגען מצב הענינים און עס זאל, למשל, נישט מעגליך זיין, אז געוויסע מענשען זאלען זיך רופען „דייטשע בירגער פון יודישען גלויבען".

דאס נייע בירגערשאפטס-געזעץ, האט דר. פפונדטער צוגעגעבען, וועט נישט בלויז ענדערען די ביז איצטיגע בעשטימונגען אין דעם ענין, נאר וועט אויך מאכען א בפירושע מחיצה צווישען פערזאנען פון דייטשען און פון פרעמדען בלוט.

די נאציע פון נייעם דייטשלאנד. האט דער אונטערשטאטס-סעקרעטאר פערענדיגט, וועט בעשטעהען אויסשליסליך פון דייטשען. דעם עלטערען דור וועט מען טיילוויז שוינען. דער יונגערער דור מוז זיך אבער אהן בעווארענישען שטיצען אויף דער נייער בירגערשאפטס-בעזעצעבונג.

פלענער פון א פערשטארקטער נאצי=פראפאגאנדע אין אויסלאנד

אדאלף היטלער אויפגענומען נאצי-לידער פון עגיפטען, ארץ-ישראל. כינע, אינדיען און פארטוגאל

בערלין (יט"א) דער „פעלקישער בעאבאכטער" טיילט מיט, אז דער רייכס-קאנצלער אדאלף היטלער האט אויפגענומען פיהרער פון נאציאנאל-סאציאליסטען אין עגיפטען, ארץ-ישראל. פארטוגאל, אינדיען און כינע.

די ציימונג טיילט גלייכצייטיג מיט, אז איך „ברוינעם הויז" אין מינכען איז פארגעקומען א קאנפערענץ מיט דער בעטייליגונג פון נאצי-פיהרער פון אויסלאנד. אויף דער קאנפערענץ זענען בעטראכט געווארען פלענער פון ענטוויקלען א גרויסע נאציאנאל-סאציאליסטישע פראפאגאנדע אין אויסלאנד.

צווישען די פערזאנען, וואס זענען פארגעשטעלט געווארען דעם קאנצלער האבען זיך געפונען ווי דער „פ. ב." טיילט מיט, שרעהער און אלפרער העס, די פיהרער פון די נאציס אין קאהירא, וועלכע רעפרעזענטירען, ווי עס שיינט אויך די נאצי-אינטערעסען אין א"י ווי בכלל אין נאהענטען מזרח.

א טאג פון פאניק און שרעק ביי די יודען אין דארטמונד

אינסברוק (יט"א) די יודישע בעפעלקערונג אין דארטמונד האט סוף הויבטיגע וואך געהאט א טאג פון פאנישער שרעק- א גרויסע אבטיילונג פון נאצי - שטורמיסטען האט אין מיליטערישער אָרדנונג זיך געלאזען איבער די גאסען און באלד דערנאך זענען ביי אלע יודישע געשעפטען צוגעשטעלט געווארען שטורמיסטען-וואכען, וועלכע האבען נישט אריינגעלאזען קיין קונים. די יודישע סוחרים האבען אין איילעניש געשלאסען זייערע געשעפטען און זיי שוין אין משך פון טאג נישט צוריק געעפענט.

גלייכצייטיג האט זיך אויף די גאסען, וואו עס געפינען זיך דאס רוב יודישע געשעפטען („בריק-שטראסע, האנזא-שטראסע און ריינקען-שטראסען), פערזאמעלט א ריזיגער המון, וועלכער האט בעדלעסטיגט די יודישע דורכגעהער, מאכענדיג פערשידענע אנטי-יודישע אויסרופען. די פערבייגעהענדע יודען זענען זיך צולאפען אין די ארומיגע גאסען און זיך שוין מעהר נישט בעוויזען אין שטאט. די פאניק האט געדויערט העכער 9 שעה צייט. די פאליציי האט נישט געמאכט קיין שום פרוב צו אינטערווענירען.

אין אווענד זענען די שטורמיסטען-פאסטענס פון די יודישע געשעפטען בעזייטיגט געווארען, די דארטמונדער יודען האבען אבער אויך צומארגענס נישט געעפענט די געשעפטען, מורא האבענדיג, אז די אפיציעלע באיקאט-אקציע זאל זיך נישט איבערחזר'ן.

אלע יודישע נאטארען אין דייטשלאנד

זאלען פערלירען זייערע רעכט צו פראקטיצירען

בערלין, (יט"א). די בעזייטיגונג פון יודישע נאטארען וועט זיך וואהרשיינליך נישט אפשטעלען אויף די ביז-איצטיגע שריט. אין רעזולטאט פון וועלכע עס זיינען פערעפענטליכט געווא"ען צווי ליסטעס פון 70 און 62 יודישע נאטאר'ע, וואס האבען פערלוירען דאס רעכט צו פראקטיצירען, די נאצי-שטעלען פיהרען איצט אויספאַרשונגען געגען יודישע נאטארען, און מען רעכענט זיך, אז אין רעזולטאט דערפון זאלען אלע יודישע נאטאר'ען פערלירען זייער רעכט.

מען דארף בעמערקען אז די געזעצען געגען יודישע נאטארען זענען פיל שטרענגער ווי די געזעצען געגען די אדוואקאטען, פרינציפיעל מעגען פראקטיצירען די יודישע נאטארען, וואס פערנעמען זייערע אמטען פון פאר 1914, היות געוועהנליך ווערט דער נאטאריאט ע"טיילט בלויז עלטערע מענשען, איז פערשטענדליך, אז די צאהל יודישע נאטארען פון יענער צייט איז א קליינע.

צוויי יודישע דענטיסטען פון בערלין

פוילישע בירגער פערשוואונדען געווארען

די נאצים האבען זיי פערשלעפט אין אן'אומבעקאנט ארט

אינסברוק, (יט"א). פון בערלין ווערט מיטגעטיילט, אז עס זענען פערשוואונדען געווארען צוויי יודישע דענטיסטען, פוילישע בירגער. דער פאקט האט ארויסגערופען א שטארקע בעאונרוהיגונג אין די יודישע קרייזען.

ביידע פערשוואונדענע יודישע דענטיסטען, דר. יוליוש און דר. אטא בלאקאוש זענען גוט בעקאנט אין בערלין פון זייער גרויסער פראקטיק.

מיט עטליכע טעג צוריק זענען אין די הייזער פון ביידע דענטיסטען געקומען נאצי-שטורמיסטען. די שוועכער צושלאגען און צוגענומען ביידע דענטיסטען אין אן'אומבעקאנט ארט. מען גלויבט אז זיי ווערען געהאלטען אין א פערבארגענעם קעלער. עס איז נישט אויסגעשלאסען אז די יודישע דענטיסטען זענען געפאלען קרבנות פון זייערע אייגענע אסיסטענטען, וועלכע האבען—אהן וויסען פון די פאטראנען — געהעריט צו דער נאצי-פארטיי. עס איז מעגליך, אז ווען די איצט פערשוואונדענע יודישע דענטיסטען האבען זיך ווענען דעם דערוואוסט איז צווישען זיי און די אסיסטענטען געקומען צו א צאנקריי, וועלכע האט גורם געווען אז מען זאל די יודען ערגעץ אוועקפיהרען.

ווי מען טיילט מיט האט דער פוילישער קאנסולאט אין בערלין זיך געווענדעט צו דער דייטשער רעגירונג מיט אן'אינטערווענץ וועגען דעם ענין.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלביאנא 4, טעל. 90=216
ספעציאל-ארצט פאר הויט= און וועגערישע קראנקהייטען, מענער - שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אווענד
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

דער רוח פון הערפער

סענסאציאנעל-ערָאטישער ראמאן

43)

אין משך פון עטליכע טעג האט זיך מארסעל נישט געוויזען אויף דער ווירזען-גאס.

סעווערינא האט וועגען דעם נישט געטראכט — זי האט מעהר גארנישט דערווארט פון איהם.

ווען ער איז ווידער געקומען צו איהר זענען זייערע ערשטע ווערטער געווען:

— מיר וועלען היינט אין אווענד גיין אביסעל שפאצירען.

זי האט קאלט אנגענומען זיין פארשלאג.

איהר האט זיך אויסגעוויזען, אז זי רעדט מיט א פולשטענדיג פרעמדען, פאר איהר אומגעפעהרליכען מענשען.

איבריגענס איז אויך מארסעל נישט גוטה געווען אנצוווארפען זיך איהר.

כמעט צווארט האט ער א פרעג געטוהן:

— וועסט מיר אפשר זאגען די סיבה, פארוואס דו ווילסט נישט?

— אלע וויסען אז איך בין נישט פריי.

— בעפריי זיך... איך זאג דיר צו אז דו וועסט ביי מיר האבען אלץ, וואס דו וועסט זיך באגערישען!

— ס'איז אונמעגליך! — האט סעווערינא געענטפערט.

סעווערינא האט געשוויגען.

—גיט. — האט ער שטיל געזאגט, און איז אוועק צו דער טיר.

איהר האט זיך אויסגעדאכט, אז זיי האבען זיך געשיידט אויף אייביג.

ארויסגייענדיג פון דער מאדאם אנאיס האט זי זיך עטליכע מאל אומגעקוקט, כדי צו זיין זיכער, אז קיינער שפאנירט זי נישט נאך, און אז אין דער נאהענט זענען נישטא מארסעל מיט הי-פאליט'ן.

נישט בעמערקענדיג קיין שום פערדעכטיגעס האט זי זיך אהעקגעאיילט אהיים.

* * *

אין דעמזעלבען אווענד איז מארסעל מיט היפאליטן געזעסען שוויגענדיג אין באר און געטרונקען וויין.

צו זיי איז צוגעקומען עפעס א יונגערמאן.

— איך בין אלץ דערגאנגען, — האט ער זיך אפגערופען מיט הכנעה, — איך האב זיך פערשטעלט אלס א מאטער.

און ער האט מיטגעטיילט דעם ריכטיגען נאמען בעלאדאנאס און וואו זי וואוינט.

היפאליט האט אפגעלאזט דעם שפיאן, און זיך געווענדעט צו מארסעלן:

— איצט, אז דו ווייסט שוין...

ווען היפאליט וואלט געקאנט פאראויסזעהן

ס'אָרא אומגליק ער גרייט פאר מארסעלן, דעם איינציגען מענשען, וואס איז פאר איהם נאהענט און טייער געווען אויף דער וועלט, וואלט ער, — טראץ דעם, וואס ער איז נישט געווען בלוט-דורשטיג איז'ם כאראקטער, — מיט די אייגענע הענד דער-ווארגען דעם יונגענמאן, וועלכער האט געבראכט די אינפארמאציעס וועגען סעווערינאן.

— 8. —

מארסעל האט נישט געפינען אין זיך די דרייסטקייט אין די ערשטע טעג שוין צו לאזען אין גאנג דאס געוועהר וואס ער האט געהאט געגען סעווע-רינאן, אבער מיט'ן צוריקהאלטען זיך, איז אין איהם גלייכצייטיג געוואקסען א פינסטערער פערלאנג.

איינמאל, אין א דאנערשטאג, ארום פיער א זייגער, — די אלע קלייניגקייטען און פרטים האבען זיך אריינגעשניטען אין זכרון פון סעווערינאן, — האט די מאדאם אנאיס ארויסגערופען צו זיך די דריי „מידלעך" און געזאגט צו די:

— פוצט זיך צו, קינדערלעך. צו אונז איז אנ-הערגעקומען א זעהר עלעגאנטער גאסט, און ער וויל אייך אנקוקען.

סעווערינא האט נישט געהאט קיין שום ביזונען בארגעפיהל, ווען זי איז געגאנגען מיט איהרע „חברטאריעס" — און ווי געוועהנליך געלאסען, נישט איינבויגענדיג איהרע הע"ליכע פלייצעס, א-רײן אין צימער.

דער גאסט איז געשטאנען ביים פענסטער און ארויסגעקוקט אינדרויסען.

סעווערינא האט בלויז געזעהן זיין רוקען, א-בער דער בלויזער אנבליק פון דאזיגען ביינערדיגען רוקען האט זי געמאכט אויפציטערען.

זי האט געעפענט די טיר, און זיך געוואלט לא-זען אנטלויפען — אנטלויפען און מעהר שוין נישט צוריקקומען צו דער מאדאם אנאיס אבער איהר איז עס נישט געראטען צו טון.

דער גאסט האט זיך צו איהר א קעהר געטון, און ווי געטראפען פון א בליץ, האט סעווערינא פערלוירען דעם רעשט כוחות, נישט קאנענדיג זיך פון איהר א ריהר טון.

א גרעניצלאזער גרויל האט ארומגענומען איהר גאנץ וועזען.

איהר ענטקעגען איז געשטאנען גידעאן, און זי גלייכגילטיג אנגעקוקט.

בלויז איין מאמענט האט זיין בליק גערוהט אויף איהר, אבער סעווערינאן האט זיך אויסגעדוכט, אז מען האט אויף איהר אויפגעווארפען א נעץ, אז מען האט זי געכאפט, און אז זי וועט זיך שוין פון דער נעץ נישט קאנען בעפרייען.

בשום אופן — נישט.

ווי לייכט און מילד עס איז געווען דער בליק פון היפאליטן אין פערגלייך מיט דעם דאזיגען גלייכגילטיגען, שניידענדיגען בליק.

— זייט בעגריסט, פריילייכס... זעצט זיך צו!— האט זיך גידעאן געווענדעט צו די מיידלעך.

— נישט וואהר, מאטילדא, ער איז זעהר סים פאטיש! — האט שארלאטא אויסגערופען.

אז סעווערינא האט דערהערט די צווי שטימען, וואס האבען ענטהאלטען אין זיך דעם מהות פון איהר דאמאלטער עקזיסטענץ, האט זי דערפיהלט ווי אלץ אין איהר בריעכט זיך איבער.

זי האט זיך אראפגעלאזט אויף א שטוהל, די הענד איהרע האבען זיך קאנוואלסיוו צוזאמענגעקלעמט, ווי וועלענדיג דערכאפען און איינהאלטען דאס איבערבלייבעניש פון דעם, לעבען, וואס האט נאך געגליהט אין איהר.

(פארטזעצונג קומט).

קרובים געזוכט דורכ'ן ראבינאט

ציִרעל שווארצבוים פון פראנציסקאנער גאס און הענא רייזעל בראוערמאן פון גייערס מארק יוערען געזוכט דורך זייערע קרובים אין אויסלאנד. אויסקונפט ביים ראבינאט.

פון „יעאס“

פאלגענדע פערזאנען ווערען געזוכט פון זייערע קרובים אין אויסלאנד: הרב נחום יוסף גאָרעליק, מיכאל און זלאטע יודאמין, שמעון מאיר און סימקע גרעשוכין און טילע בראומאן.

די דערמאהנטע דארפען אין זייער אייגענעם אינטערעס זיך מעלדען אין די ביורא פון „יעאס“, פאלורניא 4.

א זעלבסטמארד

(2) זעכטען פארמיטאג האט זיך געפרובט צו נעהמען דאס לעבען, דורכ'ן אויסטרינקען זאלץ-זויער, דער 29-יעהריגער סטאניסלאוו ביעזשינסקי (פון ראקיטשיגער 11).

אין א האפנונגסלאזען צושטאנד האט איהם פאגאטאוויע אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף זאַגאַיניקאווא.

דערשאסען זיין פאטער

אויף דעם פאליצי-פאסטען אין וולוין האט זיך געמאלדען א געוויסער לעאן זאטקע און דערקלערט, אז ער האט שיכור'ערהייד און נישט ווילענדיג דערשאסען זיין פאטער.

ער איז געקומען אהיים שיכור — האט ער דערצעהלט — און זיך געשפילט מיט א רעוואלווער

דער פאטער זיינער, יוזעף זאטקע, האט איהם אויפגעפאדערט, אז ער זאל דעם רעוואלווער אוועקלייגען, און אז די אויפפאדערונג האט נישט געהאט קיין פעולה, האט זיך דער פאטער מיט איהם אנגעהויבען צו ראנגלען.

דער רעוואלווער האט בעת מעשה אויסגעשאסען, און דער פאטער איז געבליבען ליגען א טויטער.

לעאן זאטקע איז ארעסטירט, און עס ווערט געפיהרט אַן אויספארשונג.

אוועקגעפאלען פאר הונגער

(א) אויף טארגאווא-גאס, לעם וואדני רינעק, איז נעכטען אוועקגעפאלען פאר הונגער דער היימלאזער יוזעף פיעקארטשיק (52 יאהר אלט).

דער אנגעקומענער פאגאטאוויע-דאקטאר האט איהם אפגעפיהרט אין זאַגאַס שפיטאל.

פערבלאנדזשעט געווארען

א יונגעלע פון 3 יאהר, משה'לע וויינבלום, רעדט נישט, אנגעטאן א בלויע בלוזקע. אפצופיהרען פראנציסקאנער 38 צו די עלטערען.

ניַיע געזעצן

טערמין פון איבערנעהמען לאקאל-שטייער דורכ'ן אורזשאנד סקארבאווי

אין דזש. אוסטאוו נומ' 43 איז פערעפענטליכט א פעראָרדנונג פון פינאנץ-מיניסטער, לויט וועלכער דאס אויסמעסטען און אויפמאהנען לאקאל-שטייער ווערט ענטגילטיג איבערגענומען דורך די אורזשענדעס אין לאדז און אין די איבעריגע גרויסע שטעט, דעם 1. אקטאבער 1933.

וואס שייך דאס אויסמעסטען און אויפמאנען שטייער פון אומבעוועגליכע (הייזער, פלעצער) גייט דאס איבער צו די אורזשענדעס שוין פון 1-טען סעפטעמבער 1933.

געהעכערטע אפצאהלונגען פאר פערזיכערען גייסטיגע ארבייטער פון ארבייטסלאזיגקייט

די פעראָרדנונג פון מיניסטערען-ראט, וואס איז פערעפענטליכט אין נומ' 45 דזש. אוסטאוו, פיהרט איין א העכערונג פון אפצאהל למובת'ן פערזיכערונגס-פאנד פון ארבייטסלאזיגקייט פאר גייסטיגע ארבייטער ביז $2^4/_5$% פון גרונט-שכירות. דער אפצאהל ווערט צוליגט צווישען די ארבייטסגעבער און פערזיכערטע לויט פאלגענדע פראפארציע:

ביי א שכירות פון איבער 60 ביז 4 הונדערט זלאטעס א חודש צאהלען ביידע צדדים צו $1^2/_5$% פון אויסגעצאהלטען ארבייטס-לוין.

ביי א שכירות פון איבער 4 הונדערט ביז 8 הונדערט זלאטעס א חודש צאהלט דער אונטערנעהמער $1^1/_5$% און דער פערזיכערטער — $1^3/_5$%.

ביי א שכירות פון איבער 8 הונדערט זלאטעס א חודש צאהלט דער אונטערנעהמער 1% און דער פערזיכערטער $1^4/_5$% פון גרונטארבייטס-לוין.

אין אלע אויסגערעכנטע פאלען ווערט דער גרונטארבייטס-לוין אויסגערעכנט לויט דער ענטשפרעכענדער פארדינסט-גרופע.

וואס שייך די פערזיכערטע, וועלכע פערדינען נישט מעהר, ווי 60 זל. א חודש, איז פאר זיי מחויב צו צאהלען דער אונטערנעהמער אין דער הויך פון $2^4/_5$%.

די יעניגע פערזיכערטע, וועלכע פערדינען מעהר ווי 720 זל. א חודש, מוזען צאהלען א חוץ דעם נאך $1^{17}/_{25}$% פון דער פולער סומע בעקומענער שכירות, געמינערט אויף 720 זל.

לויט'ן אנגענומענעם אופ'ן דארף בערעכענט ווערען דער אפצאהל שוין פון יוני 1933 ביז מאי 1935.

בהיינט — א קאנגרעס וואהל-פערזאמלונג

פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע

היינט מאנטאג קומט פאר אין לאקאל פון „הנוער הציוני“ פיעטריקאווער 86 א גרויסער יוגענד-מיטינג א. נ. „די יוגענד אין קאמף פאר א שטארקער און פעראייניגטער ציוניסטישער ארגאניזאציע“. מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען די ה"ה: משה לימאן, מגר. ש. רוגוזינסקי, מ. טעם פעלהאף, א. וויינבערגער, סטוד. י. קראן.

סאבאטאזש-אקציע פון פעטריקאווער בעקער

(2) לעצטענס האט דער פעטריקאווער נאגיד סטראַט, מחמת די בעמיהונגען פון די דארטיגע בעקער, געהעכערט דעם פרייז פון ברויט ביז 2 גראשען אויף א קילא.

די בעקער האבען די הוספה געהאלטען פאר א קנאפע, און זיי באקען דעריבער זעהר וועניג ברויט, אזוי אז דער מאנגעל אין געבעקס לאזט זיך אין פעטרקאָוו שטארק פיהלען, ובפרט — ביי די ארימע לייט...

מיט דעם ענין האט זיך פעראינטערעסירט די ארטיגע זיכערהייטס-מאכט, און סוועט אויך ווענען דעם ענין אינטערווענירען הער לאדזשער נאַגיד וואָדצען-אַמט.

ראדיא-פראגראם

מאנטאג, דעם 10 יולי 1933

11,57 צייט-סיגנאל, 12,05 גראמאפאן, 12,25 פרעסע, 12,33 קאמוניקאט, 12,35 גראמאפאן, 12,55 טאג-פרעסע, 2,55 גראמאפאן, קאמוניקאט פון לאדז, 4 מוזיק פון טשעכאטשינעק, 5 שמועסען אין דער פראנצויזישער שפראך, 5,15 קאנצערט, 6,15 רעפעראט, 6,35 פארטעפיאן-רעטשיטאל, 7,20 פערשידענעס. 7,40 פעליעטאן. 8 ספארט, פרעסע, קאמוניקאט. 10,15 גראמאפאן. 10,25 ספארט. 10,35 קאמוניקאטען. 10,40 טאנץ-מוזיק.

* * *

פון אויסלאנד.

8 — מינכען — סימפ. קאנצערט. 8,45 — שטראסבורג און פאריז — סימפ. קאנצערט. 9,35 — דאווענטרי — קאמעראל-קאנצערט.

טאמאשאווער קונסט-זייד-פאבריק

וועט בעשעפטיגען די בעזייטיגטע דעלעגאטען

(2) ביים הויפט-ארבייטס-אינספעקטאר אין ווארשא, ה' קלאט, איז פארגעקומען א קאנפערענץ מכח בעשעפטיגען די פאבריקס-דעלעגאטען אין דער טאמאשאווער פאבריק פון קינסטליכען זייד.

ווי בעוואוסט, האט די טאמאשאווער קונסט-זייד-פאבריק בעזייטיגט פון דער ארבייט די פאבריקס-דעלעגאטען מחמת דעם, וואס די דירעקציע האלט זיי פאר די שולדיגע אין לאנג-פערשלעפטען שטרייק.

אין רעזולטאט פון דער קאנפערענץ, אין וועלכער עס האט זיך בעטייליגט דעפ. וואשקעוויטש מצד „פראצא“, האט די פירמע בעשלאסען צוצולאזען צו דער ארבייט 18 פאבריקס-דעלעגאטען.

עס איז אויך בעריהרט געווארען די פראגע וועגען פערזארגען מיט ארבייטסלאזען שטיצע די 340 ארבייטער פון דער קונסט-זייד-פאבריק, וועלכע קענען געזעצליך נישט געניסען פון דער שטיצע צוליב דער נישט-גענוגענדער צאהל דורכגעארבייטע טעג.

אדם אלס הבל

אדער קין איז הבל — אויפ'ן דארפישען שטייגער

(2) אין דארף גאנסקי, פעטריקאווער קרייז האבען 2 ברודער געהאט בשותפות אין ווירטשאפט, וואס זיי האבען בעקומען בירושה פון זייער פאטער.

די צוויי ברידער האבען געהייסען יוזעף און אדאם מארושינסקי.

איז אט צווישען די דאזיגע 2 ברידער אפט דער גאנגען צו הארבע מחלוקת'ן, הלמאי אדאם האט גפלים, לעבט באלעבאטיש, און ס'איז איהם גוט — גאָטס ברכה איז אין זיין שטוב, און יוזעף'ן, וועלכער איז א רויכערער און א טרינקער — גייט עס מיט דער פוטער אראפ: דאס גאנצע געלד צורינט איהם צווישען די פינגער.

עהערנעכטען האט די קריגעריי צווישען זיי אנגענומען אזעלכע פארמען, אז יוזעף האט געכאפט א דראנג און מיט א פאר קלעפ אוועקגעלייגט זיין ברודער אדאמען א טויטען...

יוזעף איז ארעסטירט געווארען.

מעלדונג

אכטונג, עמיגראנטען קיין אורוגוויי!

אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס דער אפצאהל פאר דער וויזע קיין אורוגוויי איז טייערער געווארען, דארפען אלע עמיגראנטען, וואס האבען געהאט אלע נויטיגע רייזע-דאקומענטען, אדער האלטען די דאזיגע אין אויסארבייטען, זיך ווענדען אין זייער אייגענעם אינטערעס אין „יעאס“ פאלודניאווא 4 אין די ארבייטס שעהן פון 10—2 פאר מיטאג.

3638

שניידט אויס דעם קופאן

אויף אלע ארט פאטאגראפיעס פון פאטא - אויטאמאט ביז די גרעסטע בילדער

אין מיט דעם קופאן 25% ביליגער

די פרייזען זענען זעהר נידריג. איך נעהם אויך אן פערשידענע גרופען אויסער'ן אטעליר, ווי אינסטיטוציעס, האכצייטען, באנקעטען, צו זעהר ביליגע פרייזען.

מיט אכטונג ארט.-פאטאגראף. אטעליר

„POLONIA“

לאדז, 11 יערזשעגא 11

אינה. דיפל. פאטאגר. גוטערמאן

צופאהר מיט'ן טראמוואי נומער 3.

קופאן ביי בעשטעלונג איז 25 פראצ. ביליגער אויף אלע ארט פאטאגראפיעס.

משנה חב"ד

מאת חיים יצחק בונין :: יצא לאור ספר שני

משנת האלהות

תוכן הענינים: מפתח. פ"א: יחוד האלהות. פ"ב: תורת הצמצום. פ"ג: תורת הספירות. פ"ד: תורת הבריאה יש מאין. פ"ה: תורת האותיות. לספר ראשון משנת הבינוני כבר יצא מוניטון בכל חוגי ישראל.

המכירה הראשית אצל המחבר:

Warszawa, Orla 15/7, Ch. Bunin P.K.O. 4752

Łódź, Aleja Kościuszki 29, Ch. Bunin.

מחיר הספר 2 ז. עם המשלוח 2.25. א. וב' יחד 3.50. בחו"ל 2.50, א' וב' יחד 4 ז. הזמנה 5 עקומפ. 20% למוכ"ס 25%. בזקיפה לא ישולח.

שייטלען

מיט פאריזער שרינדן און פערטיגע שייטלען ווערען פערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט אויך אנדולאציע און מאניקור

ביי קערש, סקווערא ווא 15

כעמיש-באסטעריאלאגישער לאבאראטאריום

פ. שאץ

לאדז, פעטריקאווער 37. טעל. 230-85

פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע א.א.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

א נייהער און א ריכטעווער ווערען געזוכט ביים קאמאשען-שטעפער גלובנא 57 וואלינגג 17.

3645

א יונגעל, וואס איז בעקאנט אין דער אייזען-בראנזשע ווערט געזוכט זגערזשער 30 B ביי יאקובאוויטש.

לאקאלען

אכטונג, שטריקערס! עס ווערט געזוכט ארויסצוגעבען ארביט אויף 10-נער גלאטע שטריק-מאשינען, ווענדען זיך זאכאדניע 54 צו לובלינער.

6336

שלאסעריי-ארבייטען,

ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען מעטאל-בעארבייטונגען מאשינען-טיילען

פירט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאנסטאנטינער 11/13.

עכער אויף דער מאשין

ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

שוין ערשינען

נע ונד

דיכטונג אין פראזע פון פרץ אפאטשנער

מיט בעשטעלונגען זיך ווענדען:

P. OPOCZYŃSKI,

Łódź, Piotrkowska Nr. 69.

רעטשניצע

זגערזשער 17

נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען

פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אוונט.

וויזיט 3 זל.

רעטשניצע

כראבערגא 4 רוג זגערזשער 87

נעהמט אן קראנקע פון אלע ספעציאליטעטען

וויזיט 3 זל.

וועגעראלאגישער קאבינעט.

3377

כירורגישער קאבינעט

Dr. Szreiber

איז גטוערען איבערגעטראגען אויף

Narutowicza № 9

tel. 122-95.

אפערעציעס, פאמארגונקעס, הפלט ושילאקעם או"ח לעטשניצע-פרייזען.

נעמט אן פון 2—3 נאכמ. און פון 7—8.30 אוו.

רעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט

11 בושעושינער 11

טעלעפאן 137-63

עס נעמען אן דאקטוירים ספעציאליסטען שיפמאן, וואלינסקי, שמירנעלד, קערשנער, שמערלאווסקי, סלאבאדסקי, זאלצוואסער, איציסזאן, קראסאטסקי, יאסקבזאן און דענטיסטין סטאראפאלסקא.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 22.